

KONINKLIJK
OUDHEIDKUNDIG
GENOOTSCHAP

jaarverslagen

CXLII

CXLIII

CXLIV

CXLV

CXLVI

CXLVII

2000-2001

2001-2002

2002-2003

2003-2004

2004-2005

2005

VERSLAG VAN DE VOORZITTER

Prof. Drs. J.E.G.C. Dibbits

Uitgebracht in de 142ste jaarvergadering op 5 juni 2000

Dames en Heren,

Vorig jaar 31 mei 1999 richtten we vol verwachting de blik naar buiten waar aan het nieuw ontworpen Museumplein en de nieuwe ondergrondse depots van het Rijksmuseum haastig de laatste hand werd gelegd. Het Delfts blauw en het steengoed, dat tijdelijk van de kasten in de bestuurskamer moest verdwijnen, stonden alweer een tijdje op de oude plaats. De rust leek weergekeerd.

Nu, op 7 juni 2000 ziet het er naar uit dat het moment is gekomen waarop we de blik onversaagd naar binnen moeten richten om de ingrijpende veranderingen die het gehele museum te wachten staan onder de titel 'het masterplan', onder ogen te zien én de baas te kunnen. Naar verluidt gaat het hele Rijksmuseum 'op de schop'. Als men niet beter wist zou men kunnen denken dat het om een zandkasteel gaat in plaats van de nationale schatkamer waar het KOG sinds bijna 150 jaar zulke nauwe persoonlijke en materiële banden mee heeft. De zorg voor de ons toevertrouwde collecties, de zorg voor toegankelijkheid, de zorg voor de korte en langdurige bruiklenen aan respectievelijk tentoonstellingen en permanente opstellingen in musea, de lezingen en kunstbeschouwingen zullen met de nieuwe ontwikkelingen van de komende jaren veel aandacht en energie vragen. De collecties van het KOG vormen een nagenoeg afgesloten geheel – maar dat laat onverlet het feit dat naast behoud en beheer, het genootschap een levendig instituut is waar leden en belangstellenden op verschillende wijze aan bijdragen. En dat zal zeker ook zo blijven.

Een jaarverslag behoort niet vooruit te lopen op de toekomst en het is gepast een jaarvergadering te beginnen met een terugblik.

Het bestuur vergaderde het afgelopen jaar op 17 mei, 31 mei, 13 september en 9 november in het jaar 1999, voorts op 26 januari en 14 maart 2000.

De bestuursleden drs. M. Jonker, vicevoorzitter, mevr. drs. E. Caljé-van den Berg, secretaris, de heer Jhr. J.P. Six, penningmeester, en de conservatoren mevr. drs. N.H.M. Fraenkel-Schoorl, mevr. drs. R.E. Kistemaker, mevr. drs. B.M.A.M. du Mortier, mevr. drs. C.C. Nieuwstraten en de heren prof. dr. D.B. Blok, prof. dr. W.H. Vroom, drs. R.J. Willink en ondergetekende, voorzitter stelden zich herkiesbaar. Het bestuur werd bij acclamatie door de vergadering benoemd; het telde het afgelopen jaar 11 leden. Het is goed te constateren dat de gecombineerde functies van secretaris van het bestuur en administrateur in één persoon van de aanvang af zich in positieve zin heeft ontwikkeld. Mevrouw Caljé heeft de voordelen die deze combinatie voor het Genootschap kon meebrengen ten volle uitgebuit.

De commissie tot het nazien van de boeken werd gevormd door de leden de heren E.M. Lemberger en L.A. Schram. Van de zijde van het bestuur kunnen we medelen dat ons verzoek ingewilligd werd om als instelling geregistreerd te worden die uit nalatenschappen, giften of voorwerpen van nationaal belang, vrij van belastingen kan ontvangen.

In september 2000 zal de uitgave van de bundel jaarverslagen 1995-1998 tenslotte gerealiseerd zijn. Drs. F. Rikhof, archivaris, heeft in zijn spaarzame vrije tijd naast zijn dagelijkse werkzaamheden, met de inventarisatie van de KOG-archieven een voorbeeldig werkstuk afgeleverd. Bij de drukker ligt op het ogenblik een toegankelijk geordend, zeer leesbaar en interessant document dat zonder reserve als een sieraad voor het KOG gequalificeerd kan worden. De jaarverslagen/zakelijke gegevens en daarnaast de archiefinventaris, als ook de ledenlijst (deze alleen voor de leden) zullen in drie separate delen verschijnen.

Het aantal bruiklenen is het afgelopen jaar aanzienlijk gestegen, met name werd op de Atlas van Amsterdam nog al eens een beroep gedaan. Een merkwaardig vervolg kreeg de voorgenomen bruikleen aan het fraai gerestaureerde Huis Marseille aan de Keizersgracht waar thans het fotomuseum is gehuisvest. In de grote zaal werd ruimte gereserveerd om het plafondstuk van Jacob de Wit: *Het concert, Apollo, tronend op de wolken met Minerva en de Negen Muzen* (eigendom van het KOG), weer aan te brengen op de plaats waar het zich ooit, voor de aankoop door het KOG, bevond. Zoals vermeld in het vorige jaarverslag waren de omstandigheden in die zin gewijzigd dat het bestuur na aanvankelijke bezwaren meende tenslotte tot langdurige bruikleen te kunnen overgaan. Korte tijd voor de opening van het Museum voor Fotografie bleek echter dat het sinds zijn restauratie verdoekte en opgespannen plafondstuk door zijn afmetingen niet in het Huis Marseille naar binnen gebracht kon worden. Het Rijksmuseum achtte afname van het spieraam onverantwoord. Op 27 november woonden secretaris en voorzitter de opening van het Museum voor Fotografie bij onder een open gebleven plek op het stucplafond in de grote zaal aldaar. Apollo en zijn muzen wachten op betere tijden, naar wij hopen in de nieuwe opstellingen in het Rijksmuseum. De kleine maquette van het paleis op de Dam, die tot dusver op het penningenkastje in de bestuurskamer prijkte, is dit jaar als bruikleen op de tentoonstelling 'Een Koninklijk Museum - 200 jaar Rijksmuseum' te bezichtigen.

De restauratie van het schilderij van Van Beerstraten, voorstellende de Olofskapel op de besneeuwde Zeedijk, een schenking van Jonkvrouwe H.M.A.F. Six te 's-Graveland, is thans nagenoeg voltooid. Het schilderij zal in langdurig bruikleen in de opstelling van het Amsterdams Historisch Museum komen te hangen. In mei 1999 werd het bestuur op de hoogte gesteld door de erven van mevrouw E. Verspijck-Laan te Heemstede van hun voornemen om een aantal schilderijen te legateren aan het KOG. In overleg met de erven, het Rijksmuseum en het KOG werd een drietal schilderijen tenslotte gelegateerd aan het Rijksmuseum met de afspraak dat deze in langdurig bruikleen aan het KOG gegeven zouden worden ter opluistering van de bestuurskamer. Het schilderij van Rochussen, *Osjessluis*, voorheen hangend in de bestuurskamer, eigendom van het KOG, werd op verzoek van het Rijksmuseum in een van de zalen van de 19de-eeuwse schilderkunst in de zuidvleugel gehangen.

De bestuurskamer werd dit jaar 19 keer gebruikt door het Rijksmuseum en andere instellingen.

Nu alle tekeningen uit de portefeuilles van de Atlas van Amsterdam zijn genomen en door het atelier van mevrouw Nijhoff Asser zijn opgezet en in zuurvrije archiefdozen worden bewaard, trekt een toenemend aantal van deze dozen de aandacht in de bestuurskamer doordat tot dusver geen bergruimte beschikbaar kwam voor passende opslag. Hetzelfde probleem doet zich voor naarmate de waaierscommissie met haar werk vordert. Zo geeft het groeiend aantal zuurvrije maar grauwe dozen, her en der opgestapeld in de bestuurs- en

secretariaatskamer het karakteristieke interieur van de KOG ruimten meer en meer de sfeer van opslagruimte...

De nog niet geheel vochtvrije ondergrondse depots bieden voor kwetsbare materialen vooralsnog geen oplossing. Wegens onvoorziene wateroverlast voor onze beide depots moesten pallets geplaatst worden om zonodig depotmateriaal op te kunnen plaatsen. Al met al een zorgelijke situatie. Ook de schuiven van de portefeuillekasten in de secretariaatskamer bleken dit jaar ernstige mankementen te vertonen, veroorzaakt door de slechte omstandigheden waaronder de kasten werden opgeslagen gedurende de lange verbouwingsperiode van de Zuidvleugel. Vocht en daarna verwarming hadden op den duur ontzetting van de constructie tot gevolg. E.e.a. is gemeld bij het restauratie-atelier van het Rijksmuseum.

Wat het werk van de commissies betreft kan worden verwezen naar de respectievelijke commissiejaarverslagen. In dit verband mag op deze plek niet onvermeld blijven de inzet van de Schutterijcommissie die in zijn nieuwe samenstelling de vruchten plukt van de met behulp van het Deltaplan gerestaureerde en geconserveerde verzameling. De voltallige Commissie verzorgde voor een zestiental belangstellende KOG-leden een interessante en voor sommigen beeldveranderende kunstbeschouwing over de 'Tiendaagse veldtocht'.

De historica mevr. drs E. Koolhaas en de heer drs. R. Dekker toonden belangstelling voor de uitgave van de boekjes die vader De Vos sr voor zijn kinderen tussen 1803 en 1809 tekende. Na uitvoerig overleg met uitgeverij Verloren te Hilversum besloot het bestuur toestemming te verlenen tot het reproduceren van de boekjes onder voorwaarde dat een van de bestuursleden zich persoonlijk op de hoogte stelde van de gang van zaken bij het scannen. Na bevind van zaken werd geconcludeerd dat de zorgvuldige werkwijze geen nadelige gevolgen kon hebben voor het betreffende kwetsbare materiaal. In dit verband kan gerefereerd worden aan een dergelijke behandeling die in 1999 met betrekking tot de Atlas Schoenmaker met goed gevolg werd toegepast door de firma MMF Publications te Lisse.

In de nabije toekomst zal de toegankelijkheid van de verzamelingen aanzienlijk vergemakkelijkt moeten worden. Voorzitter en vice-voorzitter bespraken met dr. J.P. Filedt Kok, directeur collectiebeheer Rijksmuseum ontwikkelingen op het gebied van automatisering/digitalisering. Het KOG werd de mogelijkheid geboden zich met een eigen licentie aan te sluiten tegen een gereduceerde licentieprijs bij het Adlib-systeem van het Rijksmuseum. De instelling van een coördinerende automatiseringsstuurgroep voor alle commissies van het KOG zal zo spoedig mogelijk zijn beslag krijgen. De invoering van het bestand in het Adlib-systeem zal de nodige financiële consequenties met zich meebrengen.

Het restauratie/conserveringsproject dat de afgelopen jaren op ons budget drukte zal op 1 januari 2001 afgesloten worden volgens de vastgestelde regels. In onze begroting moet daarna de nodige ruimte komen om de automatisering van het bestand te realiseren.

Secretaris en/of voorzitter gaven het afgelopen jaar regelmatig acte de présence bij officiële gelegenheden waarvoor het KOG werd uitgenodigd. Bij tijd en wijle was er sprake van een aangename en inspirerende ervaring waarbij het KOG zich in ieder geval ook buiten de muren van het Rijksmuseum manifesteert. De secretaris bezocht in haar hoedanigheid van administrateur/conservator het congres op 29 en 30 november, gewijd aan het probleem van selectie bij in omvang groeiende of gegroeide collecties en het probleem van de eventuele verkoop van dubletten. Dit alles onder de titel: Grenzen aan de groei.

Ons lid dr. J. Overweg en ondergetekende vertegenwoordigden als respectievelijk secretaris en, traditiegetrouw, als voorzitter van het Amsterdam Overleg het KOG in dit gremium dat Amsterdamse historische verenigingen samenbrengt voor overleg.

De lezingen werden dit jaar, evenals het vorig jaar, goed bezocht. Ons lid van verdienste, drs. J.F. Heijbroek introduceerde ons met een doorwrochte voordracht in de wereld van de gerenommeerde kunsthandelaar Van Wisselingh. Door intensief speurwerk, daarbij geassisteerd door mevr. drs. E. Wouthuysen, kunsthistorica, konden tal van tot dusver onbekende verbanden belicht worden. Na afloop werd de tentoonstelling bezichtigd. Dr. R. Raben boeide zijn gehoor met de geschiedenis van de lutherse predikant Jan Brandes (1743-1808) die als amateur tekenaar ons fascinerende details van het dagelijks leven in de Oost, van insecten en planten naliet. De vele aquarellen in het bezit van het Rijksmuseum vormen een rijke picturale bron voor historisch onderzoek. Naar aanleiding van een door haar als conservator ingerichte tentoonstelling in het Joods Historisch Museum te Amsterdam schetste mevr. drs. J-M. Cohen voor een aandachtig gehoor een levendig beeld van het leven en de verzamelactiviteiten van de veelzijdig geïnteresseerde David Henriques de Castro, medeoprichter van het KOG en schenker van een aantal belangrijke objecten in de verzameling van het genootschap. De historica mevr. drs. J.M.A. Meurs hield dit jaar de muzieklezing Richard Wagner en het Nederlandse culturele leven in de 19de eeuw, waarin ze de veelbesproken componist op een verrassende, goed gedocumenteerde manier benaderde, e.e.a. illustrerend met treffend gekozen muzikale fragmenten. Drs. J.R. de Lorm, conservator Edele Metalen van het RM, hield naar aanleiding van de tentoonstelling Amsterdams Goud en Zilver en de door hem geschreven bestandscatalogus, een door een talrijk publiek bijgewoonde lezing. Na afloop was er gelegenheid de tentoonstelling te bezoeken.

Dr. A.A.M. Biemans liet ons kennis maken met de fascinerende mogelijkheden van het historisch boekonderzoek. Zowel de materiële aspecten, als verluchting en tekstuele problematiek kwamen aan de orde. Het werk van Van Maerlant werd deze avond als uitgangspunt genomen. Drs. E. van den Boogaart sloot het winterseizoen af met een zeer boeiende voordracht over de prenten uit het itinerario van Jan Huygen van Linschoten, ogenschijnlijk een reeks afbeeldingen naar het leven, doch bij nader onderzoek een leerrijke reeks die bedoeld was om de toeschouwer inzicht te geven in de (morele) hiërarchie der beschavingen in Azië.

Dit jaar werden 20 leden bij acclamatie tot lid van het Genootschap benoemd. Wij kregen bericht van het overlijden van Jhr. Six van Hillegom, Amsterdam, Ir. H.A.J.M. Weller, Amsterdam, de heer H.W.E. Croockewit, Renswoude, de heer A.M. Henny, Huizen, de heer M.S.P. baron Bentinck, Soest, de heer D.H. Couvee, Amsterdam en de heer D.H. Peereboom Voller, Amerongen. Acht leden zegden hun lidmaatschap op, het aantal leden is per 1 mei gestegen tot 512.

Het aantal bezoekers steeg met 10 tot 50.

Het is met dankbaarheid dat wij constateerden dat wij ook dit jaar weer van de leden een surplus op hun jaarlijkse contributie ontvingen. Een geschenk dat niet alleen weer budgettaire mogelijkheden genereert na de financiële aderlating die het grote conserveringsproject in het kader van het Deltaplan met zich meebracht, maar het is ook een gebaar, denk ik, dat allen die hun tijd en energie geven aan het werk in de verschillende collectie-commissies als uiting van waardering kunnen opvatten.

Het lijkt me geen goede gewoonte jaarverslagen met een financiële alinea af te sluiten, hoe belangrijk een evenwichtige balans ook moge zijn. En daarom nog het volgende:

Ja, hoe belangrijk een evenwichtige balans ook moge zijn, maar ons is onvervangbaar, kostbaarder goed toevertrouwd, dat ons na aan het hart ligt, onze opmerkzaamheid stimuleert, ons oog streelt en onze herinnering afstoft. Wat aangeduid wordt als oudheid, blijkt ons in dit genootschap steeds weer levendig voor de geest te staan.

VERSLAG VAN DE VOORZITTER

Drs. M. Jonker

Uitgebracht in de 143ste jaarvergadering op 19 juni 2001

Dames en heren.

Het afgelopen verenigingsjaar stond in het teken van komende veranderingen: het Nieuwe Rijksmuseum werpt zijn schaduwen vooruit. Voor het bestuur was dit aanleiding om zich te bezinnen op de eigen toekomst en de plaats, die het Genootschap, zowel fysiek als in zijn activiteiten, in de toekomst wil gaan innemen. Het bestuur heeft dit gedaan in goed overleg met leden van de commissies én met de directie van het Rijksmuseum. Hier zal ik in dit jaarverslag nader op terugkomen.

In het afgelopen jaar meldden 31 nieuwe leden zich aan, we verloren 8 leden door overlijden en 12 zegden het lidmaatschap op. Per saldo telde ons bestand op 1 mei 2001 520 leden

De 142ste jaarvergadering werd gehouden op 5 juni 2000. Hier namen wij afscheid van de bestuursleden mevr. drs. C.C. Nieuwstraten (die als adviseur inzake de bibliotheek beschikbaar blijft), en de heren prof. dr. D.P. Blok en drs. R.J. Willink. Als nieuw lid trad toe de heer dr. F. Grijzenhout, net als de heer Willink verbonden aan het Instituut Collectie Nederland, zodat de band met deze voor het Nederlandse cultuurbehoud zo belangrijke instelling, behouden blijft.

Bestuurssamenstelling: drs. M. Jonker, voorzitter; prof. drs. J.E.G.C. Dibbits, vice-voorzitter; mevr. drs. E. Caljé, secretaris; Jhr. J.P. Six, penningmeester en de conservatoren mevr. drs. H.M.N. Fraenkel-Schoorl, mevr. drs. B.M.A.M. du Mortier, mevr. drs. R.E. Kistemaker, prof. dr. W.H. Vroom en dr. F. Grijzenhout.

Het bestuur vergaderde plenair 5 maal.

Lezingen

Deze kernactiviteit van ons Genootschap mag zich in een continue, zo niet groeiende, belangstelling verheugen. Op 25 september hield conservator van het Rijksprentenkabinet, drs. J.F. Heijbroek, een lezing getiteld Geschiedenis in Beeld, naar aanleiding van de tentoonstelling over de Atlas Frederik Muller in het Rijksmuseum. Gelijktijdig werden tentoonstellingen gehouden in Rotterdam over de Atlas van Stolk en in Dordrecht over de Atlas Mr. Simon van Gijn. De lezing werd gevolgd door een bezoek aan de tentoonstelling. 16 oktober vond een 'dubbellezing' plaats, onder de titel Springlevend. Kunsthistorica mevr. drs. E. Koolhaas-Grosfeld sprak over de boekjes met tekeningen die Jacob de Vos voor zijn kinderen samenstelde; deze boekjes behoren tot de collectie van ons genootschap. Mevr. dr. A. Hoogenboom (verbonden aan de Universiteit van Utrecht) sprak over het getekende dagboek

van Christiaan Andriessen, waarvan zich een groot aantal bladen in onze Atlas Zeden en Gewoonten bevindt. Goed nieuws is dat binnenkort een door de eerste spreekster becommentarieerde editie van de De Vos-boekjes bij Uitgeverij Verloren zal verschijnen en dat de tweede spreekster een becommentarieerde editie van het gehele dagboek van Andriessen voorbereidt. Op 13 november sprak ons medebestuurslid mevr. drs. B.M.A.M. du Mortier over Regenten gekleed: de schenking Six, naar aanleiding van een tentoonstelling in de Zuidvleugel; zoals gebruikelijk gevolgd door een bezoek aan deze tentoonstelling. 11 december introduceerde musicoloog A. Schoonderwoerd Nieuwe Nederlandse muziek voor Fortepiano uit de vroegromantische periode, toegelicht met het bespelen van een fortepiano. Een CD-rom was verkrijgbaar. Op 15 januari sprak dr. ing. H.J. Zantkuijl over de schoonheid en het karakter van de oude binnenstad van Amsterdam. De zorg voor die oude binnenstad is één van de oudste kerntaken van ons genootschap. 19 februari behandelde mevr. drs. B. Laan (Nederlands Architectuur Instituut) Het Nederlandsch Museum voor Geschiedenis en Kunst, ooit een verzamelafdeling binnen het huidige Rijksmuseum, maar later opgegaan in de afdelingen Beeldhouwkunst en Kunstnijverheid en Nederlandse Geschiedenis. 19 maart sprak mevr. drs. M.M.Boom, conservator in het Rijksprentenkabinet, over het verzamelen van foto's, mede naar aanleiding van een tentoonstelling in het Rijksprentenkabinet. Activiteiten als deze zijn ook nuttig om ons meer bewust te maken van wat de collecties aan belangrijk fotomateriaal bevatten.

Het is verheugend dat ieder jaar weer boeiende sprekers zich graag bereid verklaren hun kennis met onze leden te delen. Er is een vaste kern van trouwe bezoekers, maar het is interessant om te zien dat per lezing telkens een andere doelgroep zich voelt aangesproken. Per lezing worden er ook nieuwe leden geworven.

Collectiebeheer

In het kader van het onvolprezen Deltaplan, waarbij ons Genootschap een subsidie van 40% van de Mondriaan Stichting ontvangt om onze verzamelingen te conserveren, zijn ook dit jaar weer grote vorderingen gemaakt. De conservering van de Atlas van Amsterdam is vrijwel geheel voltooid; die van de Atlas Zeden en Gewoonten is door het atelier 'Mooie Boeken' van mevrouw Elizabet Nijhoff Asser met energie ter hand genomen. Door incidentele onderbezetting van het atelier is er enige vertraging opgetreden in de afronding. Toch is, ook in overleg met de Mondriaan Stichting besloten geen ander atelier in te schakelen; er is voor gekozen het bijzondere karakter van de Atlassen, waarin soms rijp en groen, zoals in een thematisch opgezette verzameling gebruikelijk dooreen zit, te handhaven. Om conservatorische redenen is o.l.v. prof. dr. J.Q. van Regteren Altena een begin gemaakt bij de Atlas van Amsterdam tekeningen uit de portefeuilles te nemen en apart op te bergen in dozen. De vorm waarin de ordening geschiedt, is na lang overleg tussen bestuur en restauratoren vastgesteld en het is niet efficiënt eenzelfde overleg met een tweede atelier te gaan voeren. Daar komt bij, dat de resultaten tot grote tevredenheid stemmen. Wel is besloten dat uiterlijk aan het einde van dit kalenderjaar de conservering voltooid zal zijn. Het Deltaplan heeft van onze vrij besteedbare middelen veel gevergd, zoals ook bij het punt financiën duidelijk zal blijken. Dat geld is goed besteed. We moeten ons realiseren, dat collectie-onderhoud een continu proces dient te zijn, en dat we ook in de toekomst middelen (zij het aanzienlijk geringere dan nu) vrij moeten maken om onze verzamelingen op 'Deltahoogte' te houden.

Ontsluiting en wetenschappelijke bewerking zijn eveneens kerntaken in goed collectiebeheer.

Besloten is om hieraan in de komende periode (die zich zeker over een aantal jaren zal uitstrekken) prioriteit te geven. Daartoe heeft het Genootschap zich, net als het Rijksmuseum, een licentie verworven om gebruik te kunnen maken van het programma Adlib. Op deze wijze zullen onze collecties op dezelfde wijze toegankelijk worden als die van het Rijksmuseum en via het interne netwerk van het museum door geïnteresseerden te raadplegen zijn.

Uit bestuur en commissies is een werkgroep geformeerd die deze plannen zal uitwerken. Met het museum is afgesproken dat wij een beroep kunnen doen op de helpdesk van het museum. Toch zal natuurlijk het eigenlijke werk, het vaststellen en uitvoeren van een invoerprogramma, de taak zijn van het Genootschap zelf.

Onze bibliotheek is voor het overgrote deel reeds geautomatiseerd (zij het dat er een conversie moet plaatsvinden om up-to date te geraken). De Commissie voor de Schutterij is al heel actief in digitale ontsluiting en hun collectie is in deze operatie ons proefkonijn.

Dat de werkzaamheden op dit gebied nog niet verder zijn voortgeschreden, vindt zijn oorzaak in de zorg voor onze toekomst in het algemeen (zoals in het begin van mijn verslag al geschetst), welke in dit verslagjaar toch prioriteit diende te krijgen.

De zorgen van de dag (waar onze administrateur verreweg het meest mee geconfronteerd wordt) waren niet gering. Een grote prentenkast dreigde in te storten, maar kon door ingrijpen van de technische staf van het museum behouden worden en functioneert weer.

De gebrekkige waterhuishouding van het nieuwe Museumplein heeft ook zijn invloed op het Rijksmuseum en wel vooral op depots die laag gelegen zijn. Twee onzer depots moesten in februari ontruimd worden vanwege wateroverlast. De inhoud is goed geborgen in het Zuiderzeemuseum te Enkhuizen.

Een toekomst voor het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap.

Het KOG is nauw verweven met het Rijksmuseum. Als daar dus grote veranderingen op til zijn, zullen wij daar mede in betrokken zijn. Het bestuur heeft zich in dit kader afgevraagd welke taken het Genootschap in de 21ste eeuw wil vervullen, om van daaruit onze positie in het Rijksmuseum te bepalen.

Bestuursleden waren aanwezig bij het debat over de toekomst van het Rijksmuseum op 6 februari in de Beurs van Berlage en (parallel) in Felix Meritis.

Het in de inleiding al geschetste overleg binnen het bestuur en met de commissies heeft tot het volgende geleid:

- de collecties:

de belangrijkste onderdelen van onze verzameling kunstnijverheid en schilderijen zijn in bruikleen bij het Rijksmuseum en hebben daar ook een functie. De situatie zal worden gehandhaafd.

- een achttal verzamelingen (Bibliotheek, Atlassen Amsterdam en Zeden & Gewoonten, Schutterij, Gevelstenen en Bouwfragmenten, Munten en Penningen en de recent verworven Waaiercollectie) blijven onder direct beheer van het Genootschap.

De lezingen blijven als kernactiviteit gehandhaafd.

We willen ons meer toeleggen op kunstbeschouwingen en het stimuleren van behoud en kennis van het object in academische context, als logisch vervolg op de leeropdracht van onze bijzondere hoogleraar vanwege het KOG.

Als randvoorwaarden gelden dan de bijzondere bewaaromstandigheden en toegankelijkheid: het KOG is in zichzelf een stuk geschiedenis.

In de discussie over de fysieke plaats van het Genootschap heeft de directie van het museum de Teekenschool gesuggereerd, gelegen aan de Hobbemastraat.

Hier wil het Rijksmuseum aandacht schenken aan zijn eigen geschiedenis.

Deze combinatie heeft zeker mogelijkheden.

Het KOG heeft een bijdrage geleverd aan Het Nieuwe Rijksmuseum in de vorm van een door het genootschap georganiseerd symposium op 18 mei: thema was de beoogde integratie van kunst en geschiedenis in het Rijksmuseum. Het symposium valt officieel buiten dit verslagjaar, maar de voorbereidingen vonden erbinnen plaats.

VERSLAG VAN DE VOORZITTER

Drs. M. Jonker

Uitgebracht in de 144ste jaarvergadering op 3 juni 2002

Dames en heren,

Twee belangrijke elementen bepaalden dit jaar in hoge mate: de conservering van de Atlassen Amsterdam en Zeden en Gewoonten, en de collectie Schutterrij, verricht in het kader van het Deltaplan, werd voltooid. Daarnaast kwam Het Nieuwe Rijksmuseum, ook voor ons Genootschap steeds dichterbij.

Met de afsluiting van de conservering in het kader van het Deltaplan kwam er een einde aan een lang project, waaraan zowel binnen als buiten het Genootschap door velen hard is gewerkt. Onze dank geldt in de eerste plaats onze subsidiënten, de Mondriaan Stichting en het Prins Bernhard Fonds, zonder wier steun het project niet uitvoerbaar zou zijn geweest. In de tweede plaats de restaurator mevr. Elizabet Nijhoff Asser en haar medewerkers die met onze, qua inhoud en bewaarwijze zeer bijzondere, collecties werden geconfronteerd en gedwongen waren talrijke creatieve oplossingen te vinden. Maar niet in de laatste plaats de leden van de commissies die in de voorbereidingen op en met de controle na de conservering enorm veel werk hebben verzet. Onze administrateur zat bij dit alles als een spin in het web en is er in geslaagd het proces in de hand te houden.

Er zijn nog enkele losse eindjes, die we in de loop van de volgende jaren onder handen zullen nemen. Maar belangrijk is dat wij ons realiseren dat onderhoud aan een collectie, net als aan een huis, een continu proces is. Het Genootschap zal ook in de toekomst middelen moeten blijven genereren om de collecties op peil te houden.

In Het Nieuwe Rijksmuseum zullen wij een nieuwe plaats krijgen. Maar niet alleen keken wij naar onze positie in de nieuwe constellatie: het KOG leverde ook een bijdrage aan de gedachtevorming rond de ontwikkeling van dat nieuwe Rijksmuseum in het algemeen door het organiseren van een symposium. Dat was getiteld: Het Nieuwe Rijksmuseum – over de beoogde integratie van kunst en geschiedenis - en werd op 18 mei 2001 in de Hoekzaal van het museum gehouden.

Er kwamen drie deelonderwerpen aan de orde.

1. In het kader van het thema ‘periodisering’ spraken dr. E.J. Sluijter (Kunsthistorisch Instituut Rijksuniversiteit Leiden) en dr. C.J. Zandvliet (Rijksmuseum). Moeten historische tijdaanduidingen dan wel kunsthistorische stijlaanduidingen de leidende factoren zijn?
2. Het tweede onderwerp was ‘menging en scheiding’, waarbij een kernpunt van de plannen voor het nieuwe museum aan de orde komt. Dat werd behandeld door prof. dr. P. Hecht (Kunsthistorisch Instituut, Rijksuniversiteit Utrecht) en prof. dr. N.C.F. van Sas (Historisch Seminarium, Universiteit van Amsterdam).
3. Het derde deelonderwerp is de verhouding tussen nationale en internationale kunst en geschiedenis: moet het Rijksmuseum zijn collectie

buitenlandse schilderkunst en, vooral, kunstnijverheid, in het grote parcours integreren, of daar een andere oplossing voor te vinden? Sprekers waren prof. dr. G.W. Rooijackers (Meertens Instituut, Universiteit van Amsterdam) en prof. drs. R. de Leeuw (Rijksmuseum).

Aan het symposium namen circa 120 belangstellenden deel.

Een reader met de teksten van de lezingen en (een deel van) de discussie verscheen in maart 2002.

Ons initiatief werd door velen zeer op prijs gesteld; hopelijk is het een constructieve bijdrage aan de oplossing van een gecompliceerd probleem.

Onze normale activiteiten vonden eveneens doorgang, zoals het lezingenprogramma:

mevr. dr. H.H. Pijzel-Dommisse (Haags Gemeentemuseum) sprak op 15 oktober over De Hollanders thuis, mede naar aanleiding van een grote tentoonstelling in het Haags Gemeentemuseum, waaraan het KOG een aantal belangrijke bruiklenen verschafte.

Dr. R. Baarsen (Rijksmuseum) bracht op 12 november ons op de hoogte van Nederlandse Rococo, waarna wij de gelijknamige tentoonstelling bezochten.

Op 10 december sprak drs. H. Rooseboom (Rijksmuseum) over De stad uit! Vroege reisfotografie uit de collectie Abraham Willet (1825-1888). Willet, mede-oprichter van ons genootschap, heeft zelf ook kunstbeschouwingen gegeven aan de hand van voorwerpen uit zijn eigen verzameling.

Op 15 januari gaf Menno van Delft de traditionele muzieklezing Naar maat en getal, inleiding tot muzikale stemmingen.

Op 10 februari sprak mevr. prof. dr. Ilja M. Veldman (Vrije Universiteit) over De prentuitgever Crispijn de Passe de Oude, mede naar aanleiding van een publicatie van haar hand.

Op 18 maart belichtte drs. Max de Bruijn Johannes Rach (1720-1783) op Java, naar aanleiding van een verschenen publicatie in 2001 over deze belangrijke topograaf van Java.

Het bestuur vergaderde 8 maal voltallig.

VERSLAG VAN DE VOORZITTER

Drs. M. Jonker

Uitgebracht in de 145ste jaarvergadering op 2 juni 2003

Dames en Heren,

Het 144ste bestaansjaar van het KOG was enerverend. Het Nieuwe Rijksmuseum kwam steeds dichterbij. De plannen voor de zeer ingrijpende renovatie maakten dat bestuur en commissies veel tijd moesten steken in de voorbereiding van een nieuwe definitieve en in de daaraan voorafgaande tijdelijke huisvesting. Dat ten aanzien van de tijdelijke huisvesting vrijwel tot op de laatste dag van het verslagjaar onduidelijkheid bestond, terwijl, met enige overdrijving, de bulldozers al stonden te grommen, droeg sterk bij aan de spanning. Het zal geen verbazing wekken dat over de definitieve huisvesting nog niets met zekerheid bekend is. Dat het KOG hierin niet alleen staat, maar dit lot deelt met tal van afdelingen in het Rijksmuseum is misschien een welkome relativering maar ook een schrale troost. Hieronder zal nader op de huisvestingsproblematiek worden ingegaan.

Het ledental van het Genootschap bedroeg op 30 mei 2003 525 (vorig jaar 518). Ons ontvielen 10 leden door overlijden. Als enige wil ik hier noemen Bas Kist, gepensioneerd conservator van de afdeling Nederlandse Geschiedenis en jarenlang actief, tot zijn dood, als lid van de commissie voor de Schutterij; maar vooral zal hij in onze gedachten blijven als aanjager inzake materieel cultuurbehoud.

Het bestuur vergaderde zeven maal plenair, maar in verschillende comités vele malen meer, vooral in relatie tot de verhuizing.

In het bestuur werd de penningmeester J.P. Six opgevolgd door de heer E.M. Lemberger. Drs. J.F. Heijbroek werd op de Jaarvergadering in juni 2002 tot conservator benoemd; hij was reeds vanaf november 2001 aanwezig bij de bestuursvergaderingen.

Een tweede wijziging in onze organisatie was, dat mevr. drs. E. Caljé-van den Berg afscheid nam als administrateur per 1 januari 2003. Zij heeft deze functie vervuld sinds 1992, in combinatie met die van secretaris. We stellen het zeer op prijs dat ze bereid bleek de functie van secretaris te blijven vervullen. Op deze manier kan het genootschap van haar ervaring en inzet gebruik blijven maken.

Per 1 januari trad mevr. drs. E. M. Donner aan als nieuwe administrateur. Mede door grote werkervaring binnen het Rijksmuseum was zij in zeer korte tijd volledig ingewerkt.

De nog steeds groeiende belangstelling voor de collecties van ons genootschap blijkt uit vragen, bezoeken en bruikleenaanvragen, die waar de toestand van de aangevraagde objecten dat mogelijk maakt, worden ingewilligd. Een nauwkeurige opgave hiervan vindt u onder de verslagen van de diverse commissies.

De lezingen vormen de activiteit waarin het KOG voor zijn leden het meest duidelijk naar buiten treedt. Het blijkt toch ieder jaar weer te lukken een gevarieerde en hoogwaardige groep van sprekers te vinden, die bereid is om hun kennis met enthousiasme met ons te delen.

Dit jaar waren het

Op 21 oktober: dr. Jerzy Gawronski (Stadsarcheoloog van Amsterdam), De VOC en maritiem Amsterdam: de werf op Oostenburg.

18 november sprak drs. Norbert Middelkoop (conservator Amsterdams Historisch Museum) in het AHM over Kopstukken, Amsterdammers geportretteerd 1600-1800, naar aanleiding van een bestandscatalogus. De daarmee gepaard gaande tentoonstelling werd na de lezing bezocht.

Leo Smit, componist (1900-1943) was het onderwerp van de muzieklezing op 9 december, gehouden door dhr. J. Vis.

Mevr. drs. Ebeltje Hartkamp-Jonxis (Rijksmuseum) sprak op 20 januari over Noord-Nederlandse wandtapijten: imitaties van Vlaamse wandtapijten of producten van 'onze' Gouden Eeuw?

Het verschijnen van de bestandscatalogus van dit collectieonderdeel van het Rijksmuseum (waarin zich zes tapijten uit het bezit van het KOG bevinden) was mede aanleiding voor deze lezing.

Prof. dr. P.J. Buijnsters sprak op 17 februari over Speelprenten in Nederlandse collecties.

Drs. Huigen Leeftang (Rijksmuseum) belichtte Hendrick Goltzius (1558-1617), gevolgd door een bezoek aan de laatste tentoonstelling in het oude Rijksmuseum.

De lezingen werden in totaal door 504 leden bezocht; de Goltziuslezing, gevolgd door een bezoek aan de tentoonstelling, trok de meeste toehoorders: 150.

Kijken wij naar de toestand der verzamelingen: het Deltaplan, ter conservering van onze collecties, werd in dit jaar formeel afgerond, zowel fysiek als financieel. De Mondriaan Stichting, met het PBF onze subsidiegevers, maakte na overlegging van het verslag van werkzaamheden, de laatste termijn van de toegezegde subsidie over. Het is hier de plaats om restauratrice mevrouw Elizabeth Nijhoff Asser en haar medewerkers zeer hartelijk dank te zeggen voor hun inspanning.

Toch blijven er nog wat de conservering betreft losse eindjes én de zorg voor een continuering van de conservatie – al zijn er, voor zover het bestuur kan zien, geen acute problemen.

Op het gebied van de ontsluiting van de verzameling zijn we opgeschoten: er is, binnen het KOG en met externe adviseurs intensief overlegd over de manier waarop wij, aansluitend op het systeem van het Rijksmuseum, onze verzamelingen wetenschappelijk kunnen bewerken. Het resultaat is een uitvoerig rapport van de firma Reekx, wat na overleg met de commissies, als handleiding voor de documentatie van onze verzameling zal dienen.

Nu de conservering van onze verzamelingen, in het kader van het Deltaplan, voor een groot deel is voltooid, zal de wetenschappelijke bewerking in de komende jaren de meeste aandacht krijgen.

Dan terug naar onze toekomst. Eerst het goede nieuws.

Onze papieren collecties worden vanaf ca. 1 juli ondergebracht in het Gemeentearchief aan de Amsteldijk. Daar zijn deze, enkele weken na de verhuizing, voor raadpleging en bestudering toegankelijk. De administrateur beschikt daar over een geoutilleerde kantoorruimte.

De overige collecties worden met de verzamelingen van het Rijksmuseum in Lelystad, in de Eurokluisen, opgeslagen. Ons meubilair, de Cuypers-kasten,

worden voorlopig naar de zgn. Mibo-loodsen in Mijdrecht gebracht daar zij te hoog zijn (4 meter) om in de depots in Lelystad weer in elkaar gezet te worden. Alle kosten zijn voor rekening van het Rijksmuseum.

De lezingen zullen, vanaf oktober 2003 tot nader aankondiging, worden gehouden in het Bijbels Museum, Herengracht 366-368, dat zeer bereidwillig is onze activiteiten met die van hen te verbinden.

Minder duidelijke berichten zijn er over onze uiteindelijke bestemming. Het is nog steeds de bedoeling dat het KOG, samen met Bibliotheek en Rijksprentenkabinet in de Teekenschool zullen worden ondergebracht. Zowel ons bestuur als de directie van het Rijksmuseum staan hier zeer positief tegenover, maar tot op heden is nog niet duidelijk of dit ook haalbaar is.

VERSLAG VAN DE VOORZITTER

Drs. R.E. Kistemaker

Uitgebracht in de 146ste jaarvergadering op 7 juni 2004

Dames en Heren,

Een jaar geleden vond de 145ste jaarvergadering plaats in de Teekenschool: ons Genootschap kon niet meer beschikken over de eigen vertrouwde ruimtes. Wat onwennig installeerden we ons in de kapel, ons welbewust dat dit wellicht één van de ruimtes zou kunnen zijn waar wij na de uithuizing uit het Rijksmuseum, in 2008, zouden kunnen terugkeren. Het afgelopen jaar is, zoals de voorzitter op de vorige jaarvergadering al aankondigde, een jaar van veranderingen geweest. De kunst was hier zo slagvaardig mogelijk op te reageren, vanuit de houding dat veranderingen ook kunnen leiden tot een nieuwe aanpak, tot een frisse kijk op de dingen. Het jaar overziend kan worden geconstateerd dat het in veel opzichten voor ons Genootschap een goed jaar is geweest, ook al waren de collecties noodgedwongen veel minder toegankelijk dan gebruikelijk. De nieuwe omgeving voor onze lezingen, in de mooie zaal in het Bijbels Museum, voelt nu al vertrouwd aan. Op initiatief van ons bestuurslid Freek Heijbroek konden verschillende, snel en spontaan georganiseerde excursies aan de leden worden aangeboden. In de loop van het jaar werd duidelijk dat het Genootschap de door ons zo hoog geschatte relatie met Rijksprentenkabinet en Bibliotheek van het Rijksmuseum op oude voet kan voortzetten doordat wij uiterlijk per 1 oktober van het Gemeentearchief zullen verhuizen naar het voormalige bedrijfspand van De Gruyter aan de Frans van Mierisstraat 90-94. Op het onderwerp van de huisvesting van ons Genootschap in de komende jaren kom ik overigens nog terug.

Het ledental van het Genootschap vertoont een, zij het bescheiden, stijgende lijn. Op 30 mei van dit jaar telden wij 527 leden, tegenover een aantal van 525 vorig jaar. Wij verloren 4 leden door overlijden, en 19 leden door opzegging, dikwijls vanwege hoge leeftijd. Daartegenover traden 25 leden tot ons Genootschap toe, waaronder een verheugend aantal jongere leden.

Het bestuur vergaderde het afgelopen genootschapsjaar acht maal: op 26 augustus, 21 oktober, 3 november, 9 december, 2 februari, 22 maart en 26 april. Deze bijeenkomsten vonden plaats in de huiskamer van de voorzitter. Belangrijke onderwerpen tijdens de vergaderingen waren onder andere de

huisvesting, de automatisering van de collectiegegevens en de benoeming van de nieuwe hoogleraar. Daarnaast is een begin gemaakt met een bespreking van de mogelijkheden om in de toekomst een iets andere inhoud en vorm te geven aan onze jaarverslagen. Helaas heeft ons bestuurslid dr. F. Grijzenhout aangegeven dat hij wegens drukke werkzaamheden zich in het komende jaar moet terugtrekken. Het spijt ons bijzonder dat wij zijn stimulerende inbreng in de vergaderingen zullen moeten missen. Het bestuur heeft inmiddels drs. H. Vreeken, conservator kunstnijverheid van het Amsterdams Historisch Museum, gevraagd of hij, mits de aanwezigen op de vergadering hiermee kunnen instemmen, zou willen toetreden tot het bestuur. Voor het overige blijft de samenstelling van het bestuur ongewijzigd.

Vlak voor de zomer stonden de verhuizers voor de deur. Van 19 mei tot 6 juni zijn de collecties ingepakt en tijdelijk opgeslagen in het tunneldepot van het Rijksmuseum. Dankzij de geweldige voorbereiding van de kant van onze administrateur, Miekie Donner, daarbij geassisteerd door de vice-voorzitter en verschillende leden van de commissies, verliep de hele operatie volgens plan. Samen met de Aziatische afdeling beten we de spits af van de grote uithuizing operatie van het Rijksmuseum. De administratie vond per 18 juni een uitstekend onderkomen in een ruime kamer in het Gemeentearchief. De papieren collecties, de waaiers, ons archief en de kostbare boeken werden tussen 8 en 10 september overgebracht naar het Gemeentearchief, waar zij in een aparte depotruimte werden gehuisvest. Sommige delen van de verzameling zijn vanwege de verhuizing in nieuwe beschermendozen ingepakt, zoals delen van de bibliotheek. Over het geheel gesproken kan worden geconstateerd dat onze verzamelingen in het Gemeentearchief overzichtelijk en netjes in het depot liggen. De onkosten, verbonden aan ons verblijf aldaar, worden volledig gedekt door het Rijksmuseum. Zoals vorig jaar al aangekondigd zijn delen van onze schilderijenverzameling en onze kunstnijverheidcollecties verhuisd naar de Eurokluisen in Lelystad, waar ook grote delen van de verzamelingen van het Rijksmuseum voor enkele jaren zijn opgeslagen. De Cuypers-kasten zijn overgebracht naar de Mibo-loodsen in Mijdrecht. Onze muntenverzameling wordt tijdelijk bewaard in het Nederlands Muntmuseum in Utrecht. Enkele van onze schilderijen maken als bruikleen deel uit van tentoonstellingen die het Rijksmuseum de komende jaren elders organiseert, zoals in het Rijksmuseum Twenthe.

In de loop van de herfst werd tot onze spijt duidelijk dat de bestudering van de collecties door de conservatoren in het Gemeentearchief minder goed te realiseren was dan voorheen. Dit hing samen met de huisregels van het archief, die voorschrijven dat collecties slechts beperkt op de studiezaal te raadplegen zijn. Het huren van nog een extra ruimte voor het KOG om de conservatoren meer armslag te bieden werd te kostbaar. Toen ons dan ook de mogelijkheid werd geboden om samen met Bibliotheek en Rijksprentenkabinet van het Rijksmuseum een onderkomen te vinden in de Frans van Mierisstraat was de keuze snel gemaakt. Op deze locatie zal de toegankelijkheid voor commissieleden en bezoekers gemakkelijker zijn, hetgeen voor het functioneren van het Genootschap èn voor de realisering van de door ons zo gewenste automatisering van de collectiegegevens erg belangrijk is. Het bestuur is het Gemeentearchief dankbaar voor de bijzondere gastvrijheid die wij bij deze instelling hebben genoten, op een moment dat, zoals vorig jaar gememoreerd "ten aanzien van de tijdelijke huisvesting vrijwel tot op de laatste dag onduidelijkheid bestond". Ziet de situatie voor de komende jaren er dus wat betreft de huisvesting stabiel en goed uit, anders is het gesteld met de uiteindelijke terugkeer naar het Rijksmuseum in 2008. Dát wij daar zullen terugkeren is een belofte van de

directie. In beginsel is ons ruimte toegezegd in de Teekenschool, maar hoeveel wij daar precies zullen krijgen is op dit ogenblik nog onzeker. Een en ander hangt samen met het voor de architecten lastige vraagstuk om behalve ons Genootschap ook het Rijksprentenkabinet en functies van de Bibliotheek in het gebouw van de Teekenschool onder te brengen: een zeer moeilijke puzzel. Namens ons neemt de vice-voorzitter, Michiel Jonker, deel aan het reguliere overleg hierover met het Rijksmuseum. Uiteraard houden wij de vinger aan de pols.

Gezien de boven beschreven wat lastige toegankelijkheid van de verzamelingen telde het Genootschap slechts 8 bezoekers, veel minder dan andere jaren. U zult dit geluid ook uit de verslagen van de verschillende commissies horen. Ook het aantal bruikleenaanvragen is geringer dan anders, mede omdat het bestuur in verband met de uithuizing bruikleenverkeer wat had ontmoedigd. Zeker memorabel is de installatie op 19 april in een van de zalen van het Huis Marseille, Keizersgracht 401, van onze plafondschildering van Jacob de Wit, *Apollo op een troon in de wolken, omgeven door Minerva en de Negen Muzen*. Al enkele jaren geleden was er sprake van dat deze schildering, die oorspronkelijk afkomstig is uit het pand waar nu Huis Marseille in is gevestigd, in langdurig bruikleen naar deze locatie zou terugkeren. Vele jaren heeft de schildering in de ingangszaal van het KOG gehangen, de latere de ingang van de Zuidvleugel. Toen zeker was dat het Rijksmuseum niet de intentie had om de plafondschildering in het Nieuwe Rijksmuseum aan te brengen, is onderzocht of en hoe de plaatsing in Huis Marseille technisch en conservatoir zou kunnen worden gerealiseerd. De ingewikkelde operatie, waarbij het doek van zijn spanraam moest worden genomen, is langdurig en zorgvuldig voorbereid door de restauratoren Meta de Chavannes en Laurent Sozzanni. Op een kleine complicatie na is alles goed verlopen.

Ook dit jaar kon het Genootschap aanwinsten verwerven. Allereerst een tekening van een waaierontwerp door Johannes Zacharias Prey (Praag 1749-Den Bosch 1822), met een handgeschreven document uit 1877. De aankoop vond plaats na de veiling bij Glerum van 29 maart 2003. De tweede aanwinst is een set van 17 Hollandse portretminiaturen in verschillende maten en technieken. De miniaturen stellen leden van de Rotterdamse en Amsterdamse families De Vos en De Clercq voor. De portretten dateren uit de 17de, 18de en de 19de eeuw. De aankoop werd gedaan op de veiling van Sotheby's op 7 oktober 2003 (lotnr. 391).

Het afgelopen jaar bezochten 518 personen (veertien personen meer dan vorig jaar in het Rijksmuseum) de lezingen op de nieuwe locatie in het Bijbels Museum. Wij mogen van deze ruimtes zo lang gebruik maken als nodig, en zijn daarvoor dan ook de directie van het Bijbels Museum dankbaar. De intimiteit van de zaal past in zekere zin beter bij ons Genootschap dan de grote, wat afstandelijke ruimte van de Röellzaal. De kosten van het gebruik van de ruimtes worden gedekt door het Rijksmuseum. Dit jaar waren er niet zes, maar zeven lezingen. Op onze eerste bijeenkomst, van 13 oktober, hield Freek Heijbroek een zeer geanimeerde lezing: *Willem Witsen in de schijnwerper*. Dit onderwerp sloot nauw aan bij de Witsen-tentoonstelling in het Gemeentearchief. Op 24 november volgde Saskia de Bodt met de lezing *Prentenboeken: Ideologie en Illustratie 1890-1950*, een voordracht die bij veel aanwezigen voor herkenning zorgde. Ook deze lezing sloot aan bij een tentoonstelling over kinderprentenboeken in Museum Willet-Holthuysen. De spreekster was nauw bij de samenstelling van deze expositie betrokken. Emile Wennekes, auteur van een gedegen boek over het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam hield op 15 december de muzieklezing, waarbij hij behalve over de

bouw, de tentoonstellingen en de concerten ook uitweidde over de prikkelende plannen tot herbouw van dit gebouw. De eerste lezing van 2004 vond plaats op 19 januari. Andreas Blühm sprak over *Van Gogh als collega: museumbezoeker, verzamelaar, tentoonstellingsmaker*, in aansluiting op de expositie over *Van Gogh als verzamelaar* in het Van Goghmuseum. Hermine Pool, conservator van het Bijbels Museum, leidde ons op 16 februari in op het onderwerp *Van Tabernakel tot Verzameling: het ontstaan van het Bijbels Museum in de tweede helft van de 19de eeuw*. Tijdens deze lezing konden de bezoekers bij uitzondering ook het Bijbels Museum zelf bezichtigen. Op 15 maart sprak Marita Mathijssen over *De Gemaskerde Eeuw: mentaliteiten van de negentiende eeuw* en op 19 april vond de extra lezing van het afgelopen jaar plaats. Ruim een uur hield Jessica Voeten, die in het huis geboren is, een deels beschouwend, deels persoonlijk exposé over *Wonen in het Witsenhuis*.

Zoals al vermeld vonden er dit jaar ook enkele excursies plaats, waaronder drie Witsenrondleidingen in het Gemeentearchief, gecombineerd met een rondvaart. Aan deze excursies, op 21 en 28 september en op 19 oktober namen 105 leden en 20 niet-leden deel. Op 20 maart kregen 38 leden de mogelijkheid om nog een laatste blik te werpen in de Bibliotheek van het Rijksmuseum, die, het lijkt bijna niet voorstelbaar, nooit meer als bibliotheek in functie op deze plaats zal terugkeren. En tenslotte konden diegenen die graag het Witsenhuis van binnen wilden zien hun hart ophalen: onder leiding van Jessica Voeten konden 47 bezoekers verdeeld in groepjes van acht personen dit zo bijzondere woonhuis bezichtigen. Niet onvermeld mag blijven, tenslotte dat ons bestuurslid Freek Heijbroek, ondersteund door administrateur Miekie Donner, de drijvende kracht was achter opzet en organisatie van deze excursies.

Niet alleen de lezingen en de excursies zijn van belang voor de zichtbaarheid van het Genootschap. Ook de colleges en andere optredens van de KOG hoogleraar zijn in dit verband van groot belang. Het afgelopen verenigingsjaar is dr. Susan Legêne, hoofd museale zaken van het KIT Tropenmuseum, met ingang van 1 januari aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam benoemd op de leerstoel Nederlandse cultuurgeschiedenis in het bijzonder de studie der voorwerpen. Het bestuur is ervan overtuigd dat de invulling van deze door het KOG ingestelde bijzondere leerstoel bij haar in uitstekende handen is. Het is verheugend dat ook de Raad van Bestuur van het KIT de benoeming volledig steunt. Susan Legêne is op de leerstoel de opvolger van prof. dr. Peter Sigmond, directeur Collecties van het Rijksmuseum. De oratie zal plaats vinden op 29 oktober.

Op het gebied van de voorgenomen verbetering van de ontsluiting van de collectiegegevens is tot in het voorjaar betrekkelijk weinig voortgang gemaakt. De verhuizing en onzekerheid over technische mogelijkheden in het Gemeentearchief waren hieraan debet. Gelukkig kon echter vanaf april dit project weer worden opgepakt. Vanuit het Rijksmuseum werd een laptop beschikbaar gesteld, waarmee Miekie Donner, buiten haar werktijd als administrateur, het pilot project kon gaan uitvoeren dat al vorig jaar door de firma Reekx in hun uitvoerige rapport was aanbevolen. Zij is hierbij ondersteund door Wilbert Helmus van Reekx. Van de collecties Atlas van Amsterdam, Atlas Zeden en Gewoonten, Schutterij en Gevelstenen zijn steekproefsgewijs objecten in Adlib ingevoerd. Dit systeem wordt ook in het Rijksmuseum gehanteerd. Het is voor het KOG belangrijk een systeem te gebruiken dat goed aansluit op hetgeen daar wordt gebruikt. Zo is een beeld verkregen hoeveel tijd de gemiddelde invoer van een object vergt. Daarnaast is duidelijk geworden dat veel basisgegevens voor de invoer in Adlib ontbreken,

zoals bijvoorbeeld in verschillende gevallen het ontbreken van inventarisnummers. In samenspraak met de verschillende commissies zal een goed registratiesysteem moeten worden ontwikkeld. De verzamelingen Munten en Penningen en Waaiers zullen op korte termijn in de pilot worden meegenomen.

Aan de hand van de bevindingen van de pilot studie zal in de loop van de komende maanden een projectbeschrijving worden opgesteld aan de hand waarvan het bestuur naar de benodigde externe fondsen kan gaan zoeken. Daarbij moet worden overwogen of en in welke mate afbeeldingen van onze objecten ook zullen worden gescand. De invoer van de gegevens is, u zult zich dat realiseren, een project van lange adem.

Zoals u weet neemt het KOG traditiegetrouw als voorzitter deel aan het zogenaamde Amsterdam Overleg, waar o.a. ook het Genootschap Amstelodamum, het Cuypers Genootschap en de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad in zijn vertegenwoordigd. Voor ons bestuur vervult vice-voorzitter Michiel Jonker deze taak. Het Amsterdam Overleg kwam het afgelopen jaar verschillende malen bijeen.

Ter afsluiting: het bestuur ziet het komende jaar met vertrouwen tegemoet. De ruimtes in de Frans van Mierisstraat zijn uitstekend. Wij hopen dat wij u volgend jaar over de uiteindelijke terugkeer naar het Rijksmuseum meer én positief nieuws kunnen geven.

VERSLAG VAN DE VOORZITTER

Drs. R.E. Kistemaker

Uitgebracht in de 147ste jaarvergadering op 15 maart 2005

Dames en Heren,

Het achter ons liggende jaar, waarover ik u in deze vergadering verslag zal doen, is korter dan gebruikelijk, het telt namelijk slechts acht maanden. Dit is het gevolg van het besluit, genomen in de ledenvergadering van 6 december, om het genootschapsjaar samen te laten vallen met het kalenderjaar. Hiermee is uitvoering gegeven aan het desbetreffende voorstel dat tijdens de vorige jaarvergadering van 7 juni is gedaan.

In het afgelopen genootschapsjaar is het KOG wederom verhuisd, zoals eerder al aangekondigd. Op 31 augustus en 1 september zijn onze collecties en het bureau, die tijdelijk waren ondergebracht bij het Gemeentearchief, overgebracht in het pand Frans van Mierisstraat 92. Onze papiercollecties en de waaierverzameling zullen de komende jaren bewaard worden in hetzelfde depot als de fotocollectie van het Rijksprentenkabinet. De verhuizing naar de Frans van Mierisstraat is uitstekend verlopen, dankzij de voortreffelijke organisatie van onze administrateur, Mieke Donner. Zij kan zo langzamerhand een 'routinier' op dit gebied worden genoemd. Tijdens de verhuizing is zij door verschillende medewerkers in het Gemeentearchief bijgestaan. Zowel directie als medewerkers van het Gemeentearchief zijn ons gedurende het jaar dat wij daar waren gehuisvest buitengewoon terwille geweest.

Tijdens de vorige jaarvergadering constateerde de Commissie tot nazien der boeken in de personen van de heren dr. C.L.Th. Verkerk en drs. ing. R. Joghems dat er diverse boekhoudtechnische onduidelijkheden en onvolkomenheden waren in het financieel overzicht en de begroting van de penningmeester. Met nadruk werd overigens door de Commissie aangetekend dat een en ander niets afdeed aan het goede beheer van de financiën. De Commissie kon de penningmeester niet dechargeren, waarop in de vergadering werd besloten om in de herfst een extra financiële ledenvergadering te houden. Op 10 november heeft deze vergadering plaatsgevonden, met als hoofdpunt de bijgestelde jaarrekening 2003/2004. In de tussenliggende tijd heeft de heer Joghems samen met de penningmeester een nieuwe boekhoudkundige ordening ingevoerd, waarvoor het bestuur de heer Joghems grote dank is verschuldigd.

Op 29 juni waren verschillende bestuursleden aanwezig bij de inwijding van de nieuw aangebrachte plafondschildering van Jacob de Wit, *Apollo op een troon in de wolken*, in Huis Marseille, een museum voor fotografie aan de Keizersgracht 401 in Amsterdam. Wij hebben ons ervan kunnen overtuigen dat het besluit om de schildering in langdurig bruikleen aan dit museum te geven juist is geweest. Deze past niet alleen prachtig in het vertrek zoals dat er nu, eigenlijk heel modern, uitziet, maar interessant genoeg ook bij de daar geëxposeerde foto's. Bij deze gelegenheid heeft de directeur mevrouw drs. Els

Barents aan de voorzitter een kort overzicht van de geschiedenis van het aanbrengen van de schildering overhandigd.

Een hoogtepunt in het afgelopen jaar was de oratie op 29 oktober van de nieuwe KOG-hoogleraar mevrouw dr. Susan Legêne. De titel van haar interessante voordracht, gehouden in de goed gevulde aula van de UvA, was: *Nu of nooit. Over de actualiteit van museale collecties*. De bijeenkomst was bijzonder feestelijk.

Helaas is ons op 1 september ontvallen Frits van Erpers Royaards, voormalig conservator van het Genootschap en jarenlang hoofdconservator van het Amsterdams Historisch Museum. Hoewel hij al geruime tijd met pensioen was, kwam de heer Van Erpers Royaards met zijn echtgenote nog dikwijls naar bijeenkomsten in Amsterdam, zoals bijvoorbeeld onze lezingen. Wij missen zijn originele, vakkundige en tegelijk zo bescheiden persoonlijkheid.

Het ledental van het Genootschap blijft min of meer stabiel en schommelt de afgelopen jaren rond de 520 tot 530. Eind december hadden wij 522 leden. Er kwamen het afgelopen jaar 12 nieuwe leden bij, er waren 11 opzeggingen en 3 leden zijn overleden. Het blijft dus van belang nieuwe leden te werven!

Het bestuur vergaderde de afgelopen acht maanden vier maal, waarbij de financiële vergadering voorafgaand aan de jaarvergadering op 7 juni is meegerekend. Zoals in het afgelopen jaar vonden deze bijeenkomsten steeds plaats ten huize van de voorzitter. Belangrijk onderwerp op deze vergaderingen was uiteraard de bijstelling van de al eerder vermelde boekhoudkundige administratie van het Genootschap, waartoe de heer drs. ing. R. Joghems een van de vergaderingen bijwoonde.

Daarnaast is gesproken over een nieuwe aanpak van het jaarverslag, op basis van voorstellen van enkele bestuursleden. Het is de bedoeling voortaan een eenvoudig, zakelijk jaarverslag te maken dat jaarlijks zal verschijnen. Om naar buiten toe bredere bekendheid aan het Genootschap te geven, in beginsel toch een van de doeleinden van menig jaarverslag, wordt momenteel onderzocht of het mogelijk is een eenvoudige website te maken. Naast zakelijke informatie over onze bereikbaarheid, de evenementen zoals de lezingen en informatie over onze collecties kunnen hier korte bijdragen over objecten uit onze verzamelingen in worden opgenomen.

Het onderwerp collecties maakt natuurlijk altijd deel uit van onze besprekingen. In de afgelopen vergaderingen waren hier enkele belangrijke onderwerpen te behandelen. Allereerst het bruikleen van onze sfragistiek-collectie, die onder het voorzitterschap van prof. dr. D.P. Blok in langdurig bruikleen was overgebracht naar het Utrechts Archief. In het voorjaar van 2004 had deze instelling ons laten weten dat men onze verzameling niet langer wilde huisvesten. Op 17 november brachten de heer C.L.Th. Verkerk en de voorzitter een bezoek aan het archief om de verzameling nader te bekijken. Het voorstel aan het bestuur was om de collectie weer op te nemen bij de KOG-verzamelingen en over te gaan tot de instelling van een aparte Sfragistiek-commissie. Dit voorstel is door het bestuur overgenomen. De bewaaromstandigheden, destijds een van de argumenten van een deel van het bestuur om de verzameling in bruikleen te geven, zijn nu veel beter.

Een ander belangrijk onderwerp van bespreking met betrekking tot onze collecties was, en is, het grote langdurig bruikleen dat voor de oorlog en in 1953 is gegeven aan het Nederlands Openluchtmuseum. Dit museum heeft ons te kennen gegeven het bruikleen te willen retourneren. Het gaat om een omvangrijk en gevarieerd bruikleen van vooral kunstnijverheidsvoorwerpen. De objecten zullen na teruggave voor het grootste deel worden ondergebracht

in de Rijksmuseumdepots in Lelystad. Momenteel houden mevrouw Ellen Caljé en de heer Hubert Vreeken zich samen met het museum bezig met het verifiëren van de administratie van het bruikleen, op zich geen eenvoudige zaak. Verder is het van groot belang de toestand van de objecten na te gaan alvorens een en ander kan worden vervoerd. Voor dit type KOG-collectie bestaat overigens geen commissie.

In verband met het onderwerp collecties moet ook worden genoemd de stage van mevrouw Tine Muller, student aan de Reinwardt Academie in Amsterdam, bij het Rijksmuseum. Onder leiding van de heer Kees Schoemaker van het Bureau Collecties van het Rijksmuseum houdt zij zich bezig met verschillende aspecten van het bruikleen van ons Genootschap in het Rijksmuseum. Het gaat om ongeveer 2000 digitaal geregistreerde objecten. Zij zal bijvoorbeeld werken aan de controle en de aanvulling van de collectiegegevens en onderzoeken hoe wat betreft behoud en beheer van de verzamelingen de relatie is tussen bruikleennemer en bruikleengever. Van de kant van ons Genootschap wordt zij begeleid door mevrouw Neeke Fraenkel-Schoorl. Tot slot van het onderwerp collecties in de bestuursvergaderingen moet worden vermeld dat mevrouw Els van der Vossen-Delbrück en de heer A.R.A. Croiset van Uchelen hebben besloten hun lidmaatschap van de Bibliotheekcommissie te willen beëindigen. Het bestuur heeft hier met grote spijt, maar uiteraard met begrip op gereageerd. Het bestuur dankt hen beiden voor de actieve en deskundige wijze waarop zij invulling aan dit werk hebben gegeven. Inmiddels zijn de heren Adriaan Plak, verbonden aan de Universiteitsbibliotheek Amsterdam, en Hans Visser, hoofd Publieksdiensten van het Gemeentearchief Amsterdam, tot de commissie toegetreden.

Zoals u, naar ik aanneem, weet is het Genootschap qualitate qua voorzitter van het zogenoemde Amsterdam Overleg, een regulier overleg van de verschillende Amsterdamse oudheidkundige verenigingen. Hieraan nemen onder andere deel het Genootschap Amstelodamum, Vrienden van de Binnenstad, het Cuypers Genootschap, de Vereniging Heemschut en het Bureau Monumentenzorg en Archeologie. Onze vice-voorzitter, de heer Michiel Jonker, vertegenwoordigt ons in dit overleg. Aan het eind van het jaar heeft de heer Jonker een brief opgesteld waarin de leden worden opgewekt zich te bezinnen op de vraag of het overleg in zijn huidige vorm en samenstelling nog in een behoefte voorziet, mede in het licht dat er in Amsterdam een Amsterdamse Raad voor de Monumenten bestaat. Er is verzocht dit onderwerp op de agenda van de diverse bestuursvergaderingen te zetten. Binnen het KOG is dit inmiddels gebeurd. Ik hoop u hier in het volgende jaarverslag meer over te kunnen melden.

Natuurlijk is ook over de wijziging van genootschapsjaar in kalenderjaar gesproken. Dit voorstel is voorgelegd aan de ledenvergadering zoals bijeen voor de lezing van 6 december in het Bijbels Museum. De voorstellen waren op de statutair hiertoe vastgestelde tijd schriftelijk aan de leden voorgelegd. Het voorstel is met grote meerderheid aangenomen. De wijzigingen in statuten en huishoudelijk reglement zijn notarieel vastgelegd.

Evenals vorig jaar was het aantal bezoekers gering. Er kwamen in totaal 14 personen onze collecties raadplegen. Gelukkig is het zo dat de toegankelijkheid op de nieuwe locatie sterk is verbeterd, waardoor naar verwachting het aantal bezoekers het komend jaar weer zal toenemen. Er waren 16 aanvragen voor het toezenden van foto's.

Er is in het afgelopen jaar één bruikleen toegekend aan een tijdelijke tentoonstelling en wel de tekening van L. Backhuysen en I. de Moucheron,

Zicht op drijvende triomfpoort ter ere van de aankomst van de Russische gezant uit de Atlas Van Eck. Het bruikleen was bestemd voor de tentoonstelling Backhuysen aan het roer! Zeeschilder 1630-1708, die van 13 juni tot 12 september te zien was in het Koninklijk Paleis op de Dam.

Het Genootschap heeft dit jaar geen aanwinsten verworven.

Gedurende het afgelopen, korte, genootschapsjaar werden drie lezingen gehouden, die in het totaal werden bezocht door 284 personen. Vooral de eerste lezing was drukbezocht. Op 18 oktober hield Norbert Middelkoop, conservator schilderijen, prenten en tekeningen van het Amsterdams Historisch Museum, in dit museum een voordracht over *De Hollandse meesters van Adriaan van der Hoop (1778-1854)*, gevolgd door een bezoek aan de tentoonstelling. Eens te meer bleek dat de combinatie van een lezing met tentoonstellingsbezoek een geslaagde formule is. De muzieklezing werd dit jaar gehouden door prof. dr. R. de Groot, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam. Hij sprak over het voor velen betrekkelijk onbekende onderwerp *De ontvangst van een 'Dichter-Koning': Rabindranath Tagore in Nederland*. De lezing werd uitstekend onderbouwd met bijzondere geluidsfragmenten, met als toegift een compositie van de spreker zelf, enige jaren geleden uitgevoerd in het Tropenmuseum. Als laatste sprak de heer dr. J. Perry over zijn boek *Ons fatsoen als natie. Victor de Stuers 1843-1916*. Een zeer boeiende voordracht over een onderwerp dat bij verschillende leden sterk in de belangstelling staat.

Er vonden dit jaar geen excursies plaats.

In juli 2004 voltooide mevrouw drs. Miekie Donner, naast haar werkzaamheden als administrateur van ons Genootschap, een pilot ten behoeve van de realisatie van onze voorgenomen automatisering van de collectiegegevens. Zij heeft hier gedurende de maanden april en juni van 2004 aan gewerkt. De pilot werd uitgevoerd onder toezicht van Wilbert Helmus van bureau Reekx, die hiervoor geen extra kosten in rekening bracht. Het bestuur stelt dit uiteraard bijzonder op prijs. De pilot is een aanvulling op het eerder uitgebrachte Plan van Aanpak van Reekx over de voorgenomen automatisering. Uit de pilot blijkt onder meer dat de door Reekx geschatte invoertijd in de computer van circa 15 minuten per object vrij realistisch is. Miekie Donner heeft per collectieonderdeel samen met commissieleden gekeken naar de wijze waarop invoer zal moeten plaatsvinden, bijvoorbeeld vanuit het object of vanuit de documentatie. Andere vragen waren: wie zal de invoer verzorgen en hoe staat het met de aanwezigheid van inventarisnummers. Aan het eind van haar rapportage geeft zij nog enkele aandachtspunten aan.

Tot slot wil ik u graag nog op de hoogte stellen van de stand van zaken met betrekking tot de terugkeer van het Genootschap naar het Rijksmuseum. Namens het bestuur neemt de vice-voorzitter deel aan het overleg dat hierover met enige regelmaat met het Rijksmuseum wordt gevoerd. Het afgelopen genootschapsjaar zijn de voor het KOG bestemde vertrekken in de Teekenschool vastgelegd op tekening. Wel is de verwachting dat hier in het komend jaar nog wat in geschoven zal worden, vanwege het structurele ruimtegebrek in de Teekenschool. Ook klimatologisch moet nog het een en ander worden opgelost. Het blijft dus zaak hier nauwlettend de ontwikkelingen te volgen. Zeker gezien de recente ontwikkelingen is het duidelijk dat de datum van 2008 niet zal worden gehaald. Dit betekent dat wij ons 150 jarig jubileum niet op de nieuwe locatie zullen vieren.

VOORDRACHTEN

1999-2000

- 18 oktober 1999 Dr. R. Raben, Jan Brandes, *Verlicht tekenaar-
chroniqueur*
in Oost en West
- 15 november 1999 Mevr. drs. J.-M. Cohen, *David Henriques de Castro en
zijn
verzameling*
- 13 december 1999 Mevr. drs. J.M.A. Meurs, *Het onzichtbare theater*
- 17 januari 2000 Drs. J.R. de Lorm, *Amsterdams Goud en Zilver
in de
verzameling van het Rijksmuseum (met een bezoek aan
de tentoonstelling)*
- 21 februari 2000 Dr. J.A.A.M. Biemans, *Boekarcheologisch onderzoek en
het
oeuvre van Jacob van Maerlant*
- 20 maart 2000 Drs. E. van den Boogaart, *Het verheven en verdorven
Azië van Jan Huygen van Linschoten*

2000-2001

- 25 september 2000 Drs. J.F. Heijbroek, *Geschiedenis in Beeld (met een
bezoek aan de tentoonstelling)*
- 16 oktober 2000 Mevr. drs. E. Koolhaas en mevr. dr. A.
Hoogeboom,
*Springlevend – Twee getekende dagboeken uit de
eerste jaren van de 19de eeuw*
- 13 november 2000 Mevr. drs. B.M.A.M. du Mortier, *Regenten gekleed: de
schenking Six*
- 11 december 2000 Dhr. A. Schoonderwoerd, *'Nieuwe' Nederlandse muziek
voor
Fortepiano uit de vroeg romantische Nederlanden*
- 15 januari 2001 Dr. ing. H.J. Zantkuijl, *Over de schoonheid en het
karakter van de oude binnenstad van Amsterdam*
- 19 februari 2001 Mevr. drs. B.M. Laan, *Het Nederlandsch Museum voor
Geschiedenis en Kunst*
- 19 maart 2001 Mevr. drs. M.M. Boom, *Het verzamelen van foto's*

2001-2002

- 15 oktober 2001 Mevr. dr. H.H. Pijzel-Dommisse, *'De Hollanders thuis'
op zaal*
- 12 november 2001 Dr. R.J. Baarsen, *Nederlandse Rococo (met een bezoek
aan de tentoonstelling)*
- 10 december 2001 Drs. H. Rooseboom, *De stad uit! Vroege reisfotografie
uit de*

14 januari 2002 *collectie Abraham Willet (1825-1888)*
tot Dhr. M. van Delft, *Naar maat en getal. Inleiding*

11 februari 2002 *muzikale stemmingen*
de Mevr. prof. dr. I.M. Veldman, *De prentuitgever Crispijn*

18 maart 2002 *Passe de Oude*
Drs. M. de Bruijn, *Johannes Rach (1720-1783) op Java*

2002-2003

- 21 oktober 2002 Dr. J. Gawronski, *De VOC en maritiem Amsterdam: de werf op Oostenburg*
- 18 november 2002 Drs. N.E. Middelkoop, *Kopstukken, Amsterdammers geportretteerd (1600-1800)*
- 9 december 2002 Dhr. J. Vis, *Leo Smit, componist (1900-1943)*
- 20 januari 2003 Mevr. drs. E. Hartkamp-Jonxis, *Noord-Nederlandse wandtapijten: imitaties van Vlaamse wandtapijten of producten van 'onze' Gouden Eeuw?*
- 17 februari 2003 Prof. dr. P.J. Buijnsters, *Speelprenten in Nederlandse collecties*
- 8 april 2003 Drs. H. Leeflang, *Goltzius (1558-1617)* (met een bezoek aan de tentoonstelling)

2003-2004

- 13 oktober 2003 Drs. J.F. Heijbroek, *Willem Witsen in de schijnwerper*
- 24 november 2003 Mevr dr. S. de Bodt, *Prentenboeken. Ideologie en illustratie 1890-1950*
- 15 december 2003 Prof. dr. E. Wennekes, *Het Paleis van Volksvlijt en de muziek*
- 19 januari 2004 Dr. A. Blüm, *Van Gogh als collega: museumbezoeker, verzamelaar, tentoonstellingsmaker*
- 16 februari 2004 Mevr. drs. H.A. Pool, *Van Tabernakel tot Verzameling: het ontstaan van het Bijbels Museum in de tweede helft van de 19de eeuw* (met een bezoek aan het museum)
- 15 maart 2004 Mevr. prof. dr. M. Matthijsen, *De gemaskerde eeuw: mentaliteiten van de negentiende eeuw*
- 19 april 2004 Mevr. J. Voeten, *Wonen in het Witsenhuis*

2004

- 18 oktober 2004 Drs. N. Middelkoop, *De Hollandse meesters van Adriaan van der Hoop (1778-1854)* (met een bezoek aan de tentoonstelling)
- 8 november 2004 Prof. dr. R. de Groot, *De ontvangst van een 'Dichter-Koning': Rabindranath Tagore in Nederland*
- 6 december 2004 Dr. J. Perry, *Ons fatsoen als natie. Victor de Stuers 1843-1916*

EXCURSIES

21 en 28 september, 19 oktober 2003:

Bezoek Willem Witsen tentoonstelling in Gemeentearchief Amsterdam met aansluitend rondvaart langs door Witsen vastgelegde locaties, o.l.v. drs. J.F. Heijbroek.

20 maart 2004:

Afscheidsbezoek aan de Bibliotheek van het Rijksmuseum, o.l.v. drs. J.F. Heijbroek.

24 april 2004:

Bezoek aan het Witsenhuis, o.l.v. mevr. J. Voeten, mevr. P. Ligtfoot en drs. J.F. Heijbroek.

VERSLAGEN VAN CONSERVATOREN EN COMMISSIES

1999-2000

Bezoekers: alle collecties 49

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Joods Historisch Museum tent. *David Henriques. de Castro*, 13.5.-29.8.1999: Wandelstok, 1821 (KOG 619; NOM 17401-53); Stoel van Mr W. Bilderdijk (KOG 1198); Kistje met geneesmiddelen (KOG 1904; Boerhave 3572).

Gdansk, Centralne Muzeum Morskie tent. *Goud uit Graan – Rijke Lading, Hollands Welvaren* juni-september 1999: Korendragerbeeldje (KOG 1489; AHM BB 263).

Assen, Drents Museum, tent. *Opgedolven klanken* 12.9.-28.11.1999:

Sebastiaan Vrancx Marktdag in Vlaamse stad (KOG 1070; SK-C-510).

Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen tent. *Hollands Classicisme* 25.9.1999-9.1.2000: Albert van Kampen, maquette van Stadhuis op de Dam (KOG 1504).

Udine, Castello Udine/Florence, Kunsthistorisch Instituut tent. *Nel segno di Rembrandt* 16.7.-10.10.1999: E.A. Hilverdink, Het huis van Rembrandt (KOG 1092; SK-C-1538).

Arnhem, Historisch Museum Het Burgerweeshuis, *Al 's werelds goed, is poppegoed* (miniatuurzilver) 4.12.1999-5.3.2000: poppenhuiszilver (KOG 1918).

Amsterdam, Rijksmuseum tent. *Een Koninklijk Museum* 8.1.-26.6.2000: J. van Eyck, model van voorkant van Paleis op de Dam 1817 (KOG 1916).

Amsterdam, Rijksmuseum tent. *De Glorie van de Gouden Eeuw* 14.4.-2000: Armstoel (KOG 1799), tafelkleed met ovale cartouche waarin Flora (KOG 41), twee tegels naar D. Marot (KOG1681 en 2567).

2000-2001

Aanwinsten: Egbert van Heemskerck, *Quaker vergadering Amsterdam*, 1665, spotprent, ets, schenking van prof. dr. J.E.G.C. Dibbits bij zijn afscheid als voorzitter van het Bestuur.

Bezoekers alle collecties: 27

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Rijksmuseum tent. *Regenten gekleed. Een keuze uit de schenking Six* 8.9.2000-18.3.2001: japon (KOG14; schenking Six 1875).

Amsterdam, St. Nederlands Scheepvaartmuseum tent. *Helden, hoezo? Vier eeuwen oorlog op zee* 5.10.2000-13.5.2001: wandelstok van Michiel de Ruyter (KOG1220).

Amsterdam, Universiteitsbibliotheek tent. *Voor de besten van de klas* 5.2.-16.3.2001: zilveren prijspen Amsterdam 1758 (KOG1483b).

2001-2002

Ook gedurende het afgelopen verslagjaar waren belangrijke en omvangrijke delen van de collectie van het KOG opgeslagen in de depots van het Rijksmuseum. Twee van deze depots (Z3 en Z12) moesten in verband met dreigende wateroverlast tijdelijk ontruimd worden. De in deze depots ondergebrachte delen van de collectie van het KOG (waaronder het KOG-archief) konden tijdelijk worden gehuisvest in het depot van het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Alle collecties zijn inmiddels op hun reguliere plaats teruggekeerd.

In december 2001 werden de inspanningen van het KOG in het kader van het Deltaplan voor Cultuurbehoud afgerond. Restauratieatelier 'Mooie Boeken' van mevrouw Elizabet Nijhoff Asser heeft de laatste hand gelegd aan de werkzaamheden. Daarmee is de berging van een aantal kernen van de KOG-collectie op een professioneel niveau gebracht en is de staat van conservering sterk verbeterd. Er blijven slechts desiderata op het terrein van de grote formaten. De financiële afwikkeling van het Deltaplan heeft inmiddels van de kant van het KOG plaatsgevonden.

Bezoekers alle collecties: 24

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

's-Heerenberg, Stichting Huis Bergh tent. *Aan Tafel!* 10.11.2001-6.1.2002: zilveren miniatuurvoorwerpen: bestekbak, Jan Bonket 1771 (KOG-49), terrine, J.A. van Geffen 1790 (KOG-82), blad met fles en 6 glazen, A. van Geffen 1765 (KOG-12-1/8), spiegel met 2 kandelaars, A. van Geffen 1768 (KOG-65), blad met 6 kop en schotels, Amsterdam 2de helft 18de eeuw (KOG-14-1/13), theepot, W. van Strant 1735 (KOG-73-2), komfoor, Amsterdam ca.1725 (KOG-72-1), kraantjeskan, F. van Strant II 1741 (KOG-75), waterketel, F. van Strant II 1737 (KOG-76) (bruikleen aan Histsorisch Museum Arnhem).

Newark, Newark Museum of Art/ Denver, Denver Art Museum (USA) tent. *Art and Home, Dutch interiors in the Age of Rembrandt* 14.10.2001-20.1.2002/1.3.-26.5.2002: miniatuur bed (BK-KOG-144); miniatuur roemer (BK-KOG-148); miniatuur blaker (BK-KOG-1917-7).

Amsterdam, Rijksmuseum tent. *Rococo, Nederland aan de zwier*: japon (KOG-13) (bruikleen aan RMA).

Haarlem/Parijs, Teylers Museum/Institut Néerlandais tent. *Van Van Eyck tot Watteau. De kunst van het verzamelen van tekeningen in het achttiende-eeuwse Holland* 15.12.2001-19.2.2002/1.3.-1.5.2002: J.-B. Perroneau, Portret van Louis Metayer Phzn. (bruikleen aan RPK Amsterdam).

2002-2003

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Historisch Museum, *Amsterdams Zilver* 30.1.-17.8.2002: Troffel door Lutma (KOG1494).

Amsterdam, RM, *De Nederlandse ontmoeting met Azië*, 1602-1950: 10.10.02-9.2.03: bestuurstafel.

Mechelen, Stedelijke Musea *Tin ten Toon, Tin uit Mechelen* 17.5.2001-1.9.2002: presenteerblad (scheerbekken) door Nic. Sylv. Bertrans (KOG 992)

2003-2004

Bezoekers alle collecties: 10

Aanwinsten: aankoop op veiling Sotheby's op 7 oktober 2003 (lotnr.391): set van 17 Hollandse portretminiaturen in verschillende maten en technieken, de Rotterdamse en Amsterdamse families De Vos en de Clercq voorstellend, datering 17de, 18de en 19de eeuw.

mei-december 2004

Bezoekers alle collecties: 12

BIBLIOTHEEK

1999-2000

Bezoekers: 8

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Joods Historisch Museum tent. *David Henriques de Castro Mzn* 20.5.-29.8.1999: *Historia Scholastica* (Hs 44), *Wapens der Monarchen en Koningen etc.* door C. Dankerts (O 486), J. Oudaen, Kornelis en Johan de Witt (Treurspel, Hs 20), D. Henriques de Castro Dzn, *Een en ander over glasgravures* (Ts).

Amstelveen, Aemstelle tent. *De Overtoom en de Dubbele Buurt* 13.11.-12.12.1999: patroonontwerpen (6) uit *Overtooms Welvaren* (Hs 33).

Amsterdam, Rijksmuseum tent. *De Glorie van de Gouden Eeuw* 14.4.-17.9.2000: *Crispyn de Passe de Jonge* , Hortus Floridus.

2000-2001

De catalogisering van de bibliotheek, in 1981 begonnen, is nagenoeg voltooid. Er blijven nog enkele werkzaamheden over o.a. het catalogiseren van een convoluitband met 75 huwelijksgezangen, die stuk voor stuk moeten worden beschreven. De reden dat dit project bijna 20 in jaar beslag heeft genomen, is de verhuizing van het KOG in verband met de verbouwing van de Zuidvleugel. Bovendien konden de medewerkers van de Universiteitsbibliotheek, soms verhinderd door ziekte, soms door de noodzaak om aan andere projecten te moeten werken, niet regelmatig doorwerken. Tot onze spijt moeten wij 19 boeken en een brochure-map als vermist melden. Deze werden destijds wel gecatalogiseerd maar zijn na de verhuizing zoekgeraakt. De boeken na 1981 verworven wachten nog op catalogisering en dat zal pas mogelijk zijn nadat het KOG aangesloten zal zijn op Adlib.

Aanwinsten:

De aanwinsten bedragen 22, waarvan 2 werden aangekocht nl. Huizen in Nederland: Utrecht, Noord-Brabant en de oostelijke provincies. Architectonische verkenningen aan de hand van het bezit van de Vereniging Hendrick de Keyser en Amstelveen: toen en nu in foto's. Het vermelden waard is het geschenk van de heer Grolle, auteur van het driedelige boek De muntslag van de graven van Holland tot de Bourgondische unificatie in 1434.

Bezoekers: 6

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Aan de tentoonstelling *Maurits* in het Rijksmuseum Amsterdam van 28.11.2000 tot 18.3.2001 werd Adriaen van der Venne Zeeuwsche Nachtegaal ende des selfs dryderley gesang, Middelburg 1623 (O 204) in bruikleen afgestaan. Ter bestudering van de schilder J.A. Kruseman ten behoeve van een komende tentoonstelling werden zijn Kas- of werkboekjes (hs 32) aan het Paleis het Loo te Apeldoorn in bruikleen gegeven.

2001-2002

De catalogisering van de bibliotheek heeft helaas zeer veel langer geduurd dan was gepland. Door de tijdelijke verhuizing van het Genootschap naar het Veiligheidsinstituut die van 1993 tot 1996 geduurd heeft en door de veelvuldige ziekte van de medewerkster van de Universiteitsbibliotheek – van haar was het Genootschap afhankelijk – ondervond het werk steeds grote vertraging. Wij zijn daarom zeer verheugd te kunnen vermelden dat dit jaar de catalogisering voltooid kon worden. Onverlet blijft echter dat de na 1981 binnengekomen boeken nog niet zijn gecatalogiseerd.

Bezoekers:

Behalve de medewerkers van het Rijksmuseum die de bibliotheek regelmatig komen raadplegen waren er drie bezoekers van buitenaf.

Aanwinsten:

Van de 19 aanwinsten werden de volgende twee boeken aangekocht: Gelre, Gelden, Gelderland: geschiedenis, cultuur van het hertogdom Gelre uitgegeven in opdracht van de Historischer Verein für Geldern und Umgebung von Johannes Stinner und Karl Heinz Tekath 1/2002:7). Karakterschetsen: zeden en gewoonten van Nederlandse mannen en vrouwen in het jaar 1816 bijeenverzameld door G./ Johnson. Facsimileuitgave. (inv.no. 2001/2002: 10).

Onvermeld gebleven in het jaarverslag 2000/2001 zijn de 6 CD-roms die de bibliotheek van de firma MMF Publications te Lisse ten geschenke kreeg. Zij bevatten Images of Dutch towns and villages in the 18th century: the historical-topographical atlas of Andries Schoemaker (inv.no. 2000/2001:6A-F). Deze CD-roms werden aan de bibliotheek van het Rijksmuseum in bruikleen gegeven.

8 tijdschriften resp. 82 banden konden worden gebonden.

2002-2003

De bibliotheek stond dit jaar in het teken van de komende verhuizing. Bij de firma Schrijven te Heerlen werden voor de handschriften 120 dozen op maat en voor de oude boeken ca. 625 z.g. boekenschoenen in drie formaten besteld. Zowel de dozen als de boekenschoenen zijn van hoogwaardig, zuurvrij materiaal.

Bezoekers: Eén bezoeker maakte in de studiezaal van de bibliotheek van het Rijksmuseum gebruik van de bibliotheek. Medewerkers van het Rijksmuseum raadpleegden regelmatig boeken en tijdschriften van het Genootschap.

Aanwinsten: er werden geen boeken aangekocht. 14 Boeken c.q. tentoonstellingscatalogi werden als geschenk of plichtexemplaar ontvangen.

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Historisch Museum *Regenten herleven*, 2.10.02-4.1.03:

Reisverslag van Carel Quina (Hs-3 en 3a).

Apeldoorn, Paleis Het Loo, *Jan Adam Kruseman jsz.*, 4.10.02-26.1.03:
kasboekjes (Hs 32-A,B,C).

2003-2004

Half mei 2003 werd begonnen met de verhuizing van de bibliotheek. De handschriften werden gepakt in de door de firma Schrijven te Heerlen op maat gemaakte dozen, terwijl de oude drukken in de door dezelfde firma gemaakte zogenaamde boekenschoenen werden geschoven.

Hierbij kregen wij veel hulp van de opzichters van de Bibliotheek van het Rijksmuseum en van medewerkers van de restauratieateliers van Rijksprentenkabinet en Bibliotheek. De ongecatalogiseerde boeken, dwz. de aanwinsten verschenen sinds 1980, werden in kratten gepakt en opgeslagen in het z.g. tunneldepot samen met de handschriften en de oude drukken. Tien oude drukken werden door de boekrestaurator van het Rijksmuseum gerestaureerd in de periode dat het Rijksmuseum gesloten was vanwege de asbestvondsten. Dit werk werd uitgevoerd in een tijdelijk atelier in het Gemeentearchief aan de Amstel. Begin september werden de handschriften en oude drukken naar het Gemeentearchief overgebracht, uitgepakt en toegankelijk gemaakt voor het publiek. De boeken verschenen na 1800 en de tijdschriften werden in kratten gepakt en opgeslagen in de z.g. Eurokluisen in Lelystad, waar zij zullen blijven totdat het Genootschap weer een vaste verblijfplaats heeft gekregen.

Bezoekers: 1

Aanwinsten:

P. Arnoldussen en A. van Diepen, Bibliotheek van Amsterdamse herinneringen, nr. 1 Oud-West, nr. 2 Nieuw-Zuid, uitgeverij Bas Lubberhuizen, Amsterdam 2003

Jan Morren, Kastelen en buitenplaatsen in Velsen, Haarlem 2004

Joep van Hoof, Menno van Coehoorn 1641-1704, Instituut voor Militaire Geschiedenis, Den Haag 2004

mei-december 2004

Na de verhuizing in mei 2003, werd een deel van de boeken in augustus 2004 wederom verhuisd. De boeken verschenen na 1800 zijn in mei 2003 verhuisd naar het tunneldepot in het hoofdgebouw van het Rijksmuseum waar ze zijn gebleven. De boeken verschenen voor 1800, de handschriften en de oncatalogiseerde boeken (aanwinsten verschenen sedert 1980) zijn overgebracht van het Gemeentearchief Amsterdam naar de Frans van Mierisstraat. In dit pand zijn ook het Rijksprentenkabinet, de Bibliotheek van het Rijksmuseum en het KOG-kantoor gehuisvest. Bovendien werd ten behoeve van de KOG-boekencollectie ruimte vrijgemaakt in een voor niet-bibliotheekmedewerkers afgesloten deel van het depot van de bibliotheek van het Rijksmuseum. De boeken zijn onder toezicht in te zien in de goed beveiligde studiezaal.

De catalogus van de KOG-boekerij is door het voormalige hoofd van de afdeling zeldzame en kostbare werken van de Universiteit van Amsterdam, de heer Kees Gnirrep, overgezet van ISIS in MSDOS naar Windows en opgenomen in het netwerk van het Rijksmuseum. Alle medewerkers van het Rijksmuseum en het KOG met toegang tot dit netwerk kunnen de KOG catalogus raadplegen.

Bezoekers: 1

Aanwinsten:

Geschiedenis van Amsterdam: een stad uit het niets. Tot 1578, redactie M. Carasso-Kok, Sun, Amsterdam 2004.

Backhuysen aan het roer! Zeeschilder 1637-1708, [Tentoonstelling] Koninklijk Paleis Amsterdam [1 juli-12 september 2004], Koninklijk Paleis, Amsterdam 2004.

Geschiedenis van Amsterdam: centrum van de wereld. 1578-1650, redactie W. Frijhoff/M. Prak, Sun Amsterdam 2004.

De begraafplaatsen van Amsterdam, M. de Roever en J. Bierenbroodspot, Uitgeverij Bas Lubberhuizen, Amsterdam 2004.

HET GENOOTSCHAP ONTVANGT DE VOLGENDE PUBLICATIES

Nederland:

Ons Amsterdam (r)

Amstelodamum (r)

Archief. Mededelingen van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Middelburg (r)

Beeldenaar, De (b)

Bulletin KNOB (b)

Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden (b)

Genealogie: kwartaalblad van het Centraal Bureau voor Genealogie (b)

Heemschut (b)

Jaarboek van het Genootschap Amstelodamum (r)
 Jaarboek Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde (r)
 Jaarboek. De vrije Fries (r)
 Jaarboek Bijdragen en mededelingen van de Vereniging Gelre (b)
 Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie (b)
 Jaarboek “Haerlem” (b)
 Jaarboekje van de Geschiedenis en Oudheidkunde van Leiden en Omstreken (r)
 Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde (r)
 Jaarboek Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg (r)
 Jaarboek van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Stad en Land van Breda “De Oranjeboom” (b)
 Jaarboek “Oud-Utrecht” (r)
 Jaarboekje, Rotterdamsch (b)
 Kroniek: Lijst van de voornaamste verschenen boeken en artikelen op het terrein van de Nederlandse Geschiedenis (r)
 Kroniek Archeologische Provincie Utrecht (r)
 Land van Herle, Het (r)
 Nederlandsche Leeuw, De (b)
 Maasgouw, De (r)
 Molens (b)
 Oud-Holland (b)
 Oud-Utrecht (r)
 Saillant (b)
 Zeeland. Tijdschrift van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen (r)

Buitenland:

Abhandlungen und Vorträge zur Geschichte Ostfrieslands (r)
 Annalen des Historischen Vereins für den Niederrhein (r)
 Annales - Institut Archéologique du Luxembourg (r)
 Archäologische Denkmaler in Basel (r)
 Bibliographie – Basler (r)
 Bulletin de la Commission Royale d’Histoire Bruxelles – Handelingen van de Koninklijke Commissie van Geschiedenis (r)
 Bulletin Trimestriel de l’Institut Archéologique du Luxembourg (r)
 Bulletin de la Société d’Art et d’Histoire du diocèse de Liège (r)
 Genava (r)
 Handelingen van de Maatschappij van Geschiedenis en Oudheidkunde (r)
 Jahrbuch – Bremisches (r)
 Jahrbuch der Wittheit zu Bremen (r)
 Jahresbuch der Archäologischen Bodenforschung des Kantons Basel – Stadt (r)
 Leodium (r)
 Létopis – Jaarboek (r)
 Opera Instituti Archeologici Slovenice (r)
 Proceedings of the Cambridge Antiquarian Society (r)
 Silesia Antiqua (r)
 Vestnik – Filozofski (r)
 Westfalen (r)
 Zeitschrift des Aachener Geschichtsvereins (r)

Zeitschrift. Basler – für Geschichte und Alttestumskunde (r)
Zeitschrift des Bergischen Geschichtsvereins (r)
Zeitschrift des Vereins für Lübeckische Geschichte und Alttestumskunde (r)
Zeitschrift – Westfalische (r)
Zeitschrift - Wissenschaftlichen der Friedrich Schiller Universität (r)

(r): ruil abonnement
(b): betaald abonnement

ATLAS VAN AMSTERDAM

1999-2000

Bezoekers: 8

Aanwinsten:

G. Lamberts, Herstel van dijkdoorbraak bij Durgerdam (Veil. Amsterdam Christie's 10.11.1999 nr. 151, coll. Van Leeuwen Dl. III); J. Schindler, De Sphinx van Waterland (Ransdorp, ets), Durgerdam (1 ets).

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Joods Historisch Museum, tent. *David Henriques de Castro Mzn* 20.5.-29.8.1999: Portret David Henriques de Castro Mzn (tek.) (Oprichters nr.11); Kaart van 12 molenerven bij Jan Hansenpadt door Jan Spruijtenburgh 1749 naar C. de Reij 1661 (Grote Port. III-19); Conditien van verkoping van Erven agter het Anthonie Kerkhof 1727 (Grote Port. III –31; H. Tavenier, Buitenplaats Groeneveld a/d Amstel 1782 (port. 5, nr.185); H. Tavenier, Buitenplaats Groeneveld a/d Amstel 1782 (port. 5 nr.187); Gezicht in de Plantaadje, op een der kruiswegen (port.11); Gezicht in de Plantaadje, op den hoek van de Nieuwe Stadsherberg (port.11, nr. 261); A. Schoemaker, de Jode kerk of Synagoge van Binnen (port.33); Foto van Schoorsteen in huis van De Castro, Nieuwe Herengracht 93 (kooldruk door Wegner & Mottu)(port.60, nr. 266); foto van Tuinhuis achter Musée Louis XV, Nieuwe Herengracht 103 (kooldruk door Wegner & Mottu)(port. 60, nr 267); P. van Liender, Gezicht op de Roomtuinjtes buiten de Muiderpoort (port. 71).

Amstelveen, Aemstelle, tent. *De Overtoom en de Dubbele Buurt* 13.11.-12.12.1999: G. Lamberts, Bierbrouwerij en azijnmakerij De Drie Bramen (W28-581); Hobbe Smith, Huis de Eendracht (W28-582); J. van Kessel, Aan het einde van de Overtoom (W28-583); P.H.L. van der Meulen, Nieuwe sluis aan den Overtoom (W28-584); Hobbe Smith, Overtoomsesluis met herberg Hof van Holland (W28-586); J.L. van den Bosch, Overhaal in de Slotervaart (W31-811).

Amsterdam, Bijbels Museum tent. *In de Wolken, Jacob de Wit als plafondschilder*, 16.3.-25.6.2000: J. Otten Huslij, Apollo en de vier seizoenen (Q120a); J. de Wit toegeschreven, Apollo en de vier seizoenen (Q 120b); Putti (Q120c).

2000-2001

De commissie Atlas van Amsterdam is in het afgelopen genootschapsjaar 11 maal op de eerste dinsdag van de maand bijeen geweest. In dit jaar zijn de restauratiewerkzaamheden door het papierrestauratie-atelier van mevrouw Nijhoff Asser waar het de Atlas van Amsterdam betreft afgesloten, uitgezonderd de zeer grote formaten. De bijdragenregeling van het Deltaplan heeft dit mogelijk gemaakt. De Commissie heeft de nummering op de nieuwe opzetkartons gecontroleerd en waar nodig gecorrigeerd. De behandelde tekeningen zijn op volgorde in de nieuwe zuurvrije dozen geplaatst. Voorts werd een aanvang gemaakt met het overbrengen van alle notities op de oude naar de nieuwe opzetkartons: toeschrijvingen, schenker en herkomst. De oude opzetkartons en passé-partouts zullen in de KOG depots bewaard worden. De gebufferde portefeuilles hebben nieuwe zuurvrije inlegmappen gekregen en zijn ieder voorzien van een concordans. Door het samenbrengen van kleinformat prenten op een opzetkarton is in de portefeuille ruimte gewonnen zodat nummering, prent en portefeuille niet meer correspondeerden na het opschuiven van de inlegmappen in de vrijgekomen ruimte.

In opbergruimte voor de nieuwe prentdozen is nog niet voorzien. De dozen staan tot dusver nog opgestapeld in de bestuurskamer. De beschikbare depotruimte biedt momenteel geen adequate oplossing wegens de hoge vochtigheidsgraad.

De Commissie werkte dit jaar met vier leden. De heer Van Eeghen verzocht om een sabbatsjaar (2000-2001). De heer Jonker verliet na een bijna 15 jarig commissielidmaatschap de commissie vanwege zijn werkzaamheden als voorzitter van het KOG. Wij danken de heer Jonker voor zijn deskundige bijdragen en zijn betrokkenheid.

Bezoekers: 14

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Naarden, Comenius Museum tent. Op school in Naarden 1.9.-19.12.2000: spotprent Een edele opvatting van het onderwijs en het ambt van onderwijzer (Atlas A'dam, port. 47). In plaats van prent foto gestuurd en weer teruggekregen.

2001-2002

De Commissie kwam negenmaal bijeen, in de regel op de tweede dinsdag van de maand. De belangrijkste werkzaamheden vloeiden voort uit de conservering van de Atlas van Amsterdam, die in het begin van het verslagjaar werd afgesloten, maar nog de nodige nazorg diende te krijgen. De toen uitgenomen en in passe-partout gezette tekeningen zijn nu in volgorde van de oude ordening in dozen geborgen, de dozen zelf zijn genummerd en buiten op zijn de oude inventarisnummers duidelijk vermeld. Verder heeft de Commissie alle bij de conservering verwijderde oude passe-partouts en opzetvellen nagelopen op opschriften en is een begin gemaakt met het overnemen van deze opschriften op de nieuwe dragers.

Enkele malen is gesproken over potentiële aanwinsten, onder meer enkele tekeningen van rond 1916 door E.B. van Dulmen Krumpelman, maar telkens werd besloten om niet tot aankoop over te gaan. Overwegingen daarbij waren de kwaliteit of het belang als aanvulling op de Atlas van Amsterdam. Een vertegenwoordiging van de Atlascommissie was aanwezig op de vergadering over automatisering op 17 april 2002.

Bezoekers: 13

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Newark, Newark Museum of Art/ Denver, Denver Art Museum (USA): tent. *Art and Home. Dutch interiors in the Age of Rembrandt*, 14.10.2001-20.1.2002/1.3.-26.5.2002: D. Stalpaert, Kaart van Amsterdam (Port. II, D'Áilly 191; Simons 112).

Amsterdam, Rijksmuseum: tent. *Rococo. Nederland aan de Zwier*, 2.11.2001-3.2.2002: H.J. en H. Huslij, Ontwerp voor zaal met uitgeklapte wanden, 1745 (architectuur tek. Q58); J. Otten Huslij, Ontwerp voor zaal met uitgeklapte wanden (architectuur tek. Q136).

Den Haag, Gemeentemuseum: tent. *De Hollanders thuis. Het Nederlands interieur in beeld 1600-1900*, 10.11.2001-10.2.2002: G. Lamberts, Afgeschoten werkkamertje in mijne woning op de Bloemgracht 1815, 1848 (Van Eck W-18-326); N. Bruijnesteijn, Vier ontwerpen voor zaal, 1755 (Q33a-d); J. en H. Huslij, Ontwerp voor stucplafond 1740 (Q53); idem, Ontwerp voor stucplafonds in gang, trappenhuis en zaal, 1751 (Q69); J. Otten Huslij, Ontwerp gang en voorhuis (Q132); L. Viervant jr., Ontwerp schoorsteenmantel met vaasdecoratie, ca. 1770-1780 (Q194); idem, Voorgevel en lengtedoorsnede Sociëteit Doctrina et Amicitia (Q203a); Anoniem, Ontwerp plafond met chinoiserieën, ca. 1750-1760 (Q256); J. Gosschalk, Schoorsteenontwerp, 1871 (Q268); Anoniem, Schets voor plafonds huis C. Wiegand, ca. 1870 (architectuur tek. port. 30B-86).

2002-2003

Bruikleen van tekening door W.J. van Troostwijk *Gezicht op Oetewalerweg*, 1805 niet toegestaan voor tentoonstelling in Haags Historisch Museum.

Bezoekers: 20

Aanwinsten: 29

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam Gemeentearchief, voor publicatie M. Hameleers, *Kaarten van Amsterdam 1866-2000*: 6 kaarten (Port. VI-S17, S38, S58, S59, S39; Port.VII-S16, S36).

2003-2004

Wegens problemen van logistieke aard was het het afgelopen genootschapsjaar niet mogelijk de werkzaamheden, met name het overbrengen van de teksten op de oude kartons naar de nieuwe passé-partouts, voort te zetten. Als in september de collectie van de Atlas van Amsterdam overgebracht is naar de nieuwe behuizing in de Frans van Mierisstraat zal dit probleem verholpen zijn. De commissie Atlas van Amsterdam kan dan zijn werkzaamheden weer hervatten. Een mogelijk probleem kunnen de sluitingstijden van het gebouw opleveren, aangezien vier van de vijf leden de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt. Tijdens het verblijf in het Rijksmuseum werkte de commissie in de avonden.

Bezoekers: 6

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Foam, 19 juni-24 aug 2003: *Panorama Amsterdam*: 2 panoramafoto's van J. van Eck.

Huis Marseille, 26 aug-23 nov 2003: *B. Brecknell Turner*, Gezicht op de Nieuwezijds Achterburgwal bij het Hekelveld.

mei-december 2004

De commissie Atlas van Amsterdam kwam na de verhuizing naar de Frans van Mierisstraat een bescheiden aantal keren bijeen in verschillende samenstelling. Aangezien het gebouw in de avonduren gesloten is en de zaterdagochtenden voor de commissieleden geen optie bleek, werd besloten het werk eenmaal in de maand op donderdag tussen 16.00 uur en 18.00 uur te verrichten. Vier van de vijf commissieleden zijn nog werkend, hetgeen continuïteit in de presentie van commissieleden problematisch maakt. Het overbrengen van de opschriften op de oude dragers naar de nieuwe zuurvrije kartons blijft een tijdrovende bezigheid, ook al maakt de makkelijke bereikbaarheid van de dozen en een verbeterde logistiek dat de productie van de Commissie een lichte stijging vertoont.

De collectie is begin september 2004 bij de verhuizing van het Gemeentearchief naar de Frans van Mierisstraat geborgen in een beveiligd en geklimatiseerd depot op de eerste verdieping, waar ook de collectie 'Atlas Zeden en Gewoonten', de prenten van de 'Schutterij' en de 'Waiers' zijn geborgen.

Bezoekers: 7

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Tekening van L. Backhuysen en I. de Moucheron, Zicht op de drijvende triomfpoort ter ere van de aankomst van de Russische gezant, ca. 1697, (Van Eck, W 7, nr. 154) aan de tentoonstelling *Backhuysen aan het roer! Zeeschilder 1637-1708* in het Koninklijk Paleis Amsterdam, 1 juli-12 september 2004.

ATLAS VAN AFBEELDINGEN BETREFFENDE ZEDEN EN GEWOONTEN

1999-2000

Bezoekers: 21

Aanwinsten: Veil. Glerum Amsterdam.4.1999, nr 183: 2 tekeningen door Joan Berg (Jhr J. Frans Berg)

Bruiklenen aan tentoonstellingen: geen

2000-2001

De Commissie is in wisselende samenstelling zeven maal bijeen geweest. De meeste aandacht ging uit naar het restauratieproject in het kader van het Deltaplan. Onze Atlas wordt met veel zorg op het restauratieatelier van Elizabeth Nijhoff Asser ter hand genomen op een wijze waarbij het bijzondere 19de-eeuwse karakter van onze verzameling volledig gewaarborgd blijft. De facsimile uitgave van de zeven boekjes met tekeningen van Jacob de Vos, ingeleid door mevr. drs. Eveline Koolhaas, zal binnenkort zijn beslag krijgen. In het tijdschrift 'Kunstschrift' van februari 2000 verscheen van haar hand een artikel over de boekjes.

De Commissie was voltallig vertegenwoordigd bij een interessante eerste bijeenkomst, over de mogelijkheden van automatisering en ontsluiting van de verschillende collecties uit KOG-bezit.

De Commissie vergaderde voorts met het oog op de ingrijpende reconstructieplannen van het Rijksmuseum.

Bezoekers: 4

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Apeldoorn, Historisch Museum tent. *Leven met de Dood* 13.5-4.9.2000 uit portefeuille XIX f-begrafenissen: S. Fokke naar Le Franq van Berkhey De bijzondere nationale lykstatie der hollanderen Pl XI (no. 14; FM 3995); H. Vinkeles naar J. Buys Lykstatie van W.J.G. Baron Bentinck etc. (no.18a; FM 4464a); B. de Bakker naar H.P. Schouten Lykstatie van W.J.G. Baron Bentinck etc. (no. 18b; FM 4463b); A. Bloteling naar J. van Ruysdael Begraefplaats der Joden, buyten Amsterdam (no. 28a en b); R. de Hooghe Gedenkplichten op de graven; Begraefnis der Joden, buyten Amsterdam (no. 30a en b); Uitnodiging tot het wasschen en begraven van lijken bij de Portugeesche Joden (2x drukwerk, 2x ms)(no. 32); Visitekaartje van aansprekers (3x)(no. 37); Begrafenisbrief van Jannetje Goodschalcx; begraafenisbrief van Itjen Harmens (no.48); rouwbrief Trijntje Schuyt (no. 49c); drukwerk van N.V. Begraafplaats Westerveld (no. 70).

2001-2002

De Commissie is enige keren bijeen geweest. Het restauratieproject van de Atlas van Zeden en Gewoonten is thans afgerond. Het is nu aan de leden van de Commissie om de gegevens en stempels van de oude opzetkartons over te nemen op de nieuwe passé-partouts, een project dat voltooid zal moeten worden voor de aanstaande verhuizing.

De uitgave van de zeven boekjes met tekeningen van Jacob de Vos door mevrouw drs. Eveline Koolhaas is met enthousiasme ontvangen.

De plannen voor ontsluiting en automatisering van de Atlas beginnen vastere vorm aan te nemen.

Bezoekers: 7

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Los Angeles, The J. Paul Getty Museum tent. *Devices of Wonder: From the World in a Box to Images on a Screen* 13.11.2001-3.2.2002: Chr. Andriessen, Camera obscura (RWP de Vries 141).

2002-2003

11 bijeenkomsten in het kader van de conservering Deltaplan: het overnemen van gegevens op de nieuwe kartons.

Bezoekers: 1

2003-2004

De collectie Zeden en Gewoonten is in september verhuisd naar het depot in beheer van het KOG in het Gemeentearchief.

mei-december 2004

De Commissie is bijeengeweesd op 11 november en 7 december 2004 om materiaal dat aan tentoonstellingen is uitgeleend op te bergen. Recente aanwinsten zijn gestempeld, ingeschreven in het Inventarisboek en in de portefeuilles geborgen. Te restaureren en op te zetten prenten en tekeningen van het legaat De Vos en van de tekeningen van Jhr. Joan Berg – een restant van een aankoop van de Waaier Commissie – zijn uitgezocht en aan de restaurator overhandigd. De commissie vraagt zich af hoe te handelen met recenter materiaal zoals bijvoorbeeld hedendaagse nieuwjaarswensen van krantenbezorgers. Deze sluiten aan bij een traditie van 18de- en 19de eeuwse nieuwjaarswensen van Lantaarnopstekers, Aschkarremannen of andere beroepen, die in de Atlas Zeden en Gewoonten vertegenwoordigd zijn. De Commissie zou op dit punt van gedachten willen wisselen met de leden van andere commissies en vergelijkbare instellingen in den lande. De collectie is begin september 2004 bij de verhuizing van het Gemeentearchief naar de Frans van Mierisstraat geborgen in een beveiligd en geklimatiseerd depot op de eerste verdieping, waar ook de collectie Atlas van Amsterdam, de prenten van de Schutterij en de Waaiers zijn geborgen.

Bezoekers: 2

MUNT- EN PENNINGKABINET

1999-2000

Bezoekers: 4

Aanwinsten:

Jaarpenning Vereniging voor Penningkunst 1999, Een muur afbreken, een uitzicht opbouwen door O. Boekhoudt

2000-2001

Bezoekers: 1

Aanwinsten:
Jaarpenning Vereniging voor Penningkunst 2000 door Christine Nijland

2001-2002

Bezoekers: 1

Aanwinsten:
Eurokit t.g.v. invoering van de Euro
Jaarpenning Ver. voor Penningkunst 2001, Spinoza, dubbelportret door Eric Claus.
Geschenk van mevr. drs. I. Uitenhage de Mist-Verspyck: penning geslagen ter gelegenheid van restauratie van de Bibliotheca Thysiana.
Penninkje geslagen ter gelegenheid van het bezoek van de Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde aan het Nederlands Muntmuseum; dezelfde penning van mevr. drs. I. Uitenhage de Mist-Verspyck.

2002-2003

Bezoekers: 2

Aanwinsten:
Jaarpenning Vereniging voor Penningkunst 2002 door Heleen Levano

Bruiklenen aan tentoonstellingen:
Utrecht, Het Nederlands Muntmuseum *Van Mokka tot Deshima* 25.7.02-20.1.03: 12 munten (nrs 4388, 4389, 4390, 4391, 4392, 4393, 4285, 4683, 4357, 53082, ongenr., 673).

2003-2004

Algemeen: Wegens de aanstaande verbouwing van de Zuidvleugel van het Rijksmuseum moest de collectie munten en penningen tijdelijk elders worden ondergebracht. Het aanbod van Het Nederlands Muntmuseum te Utrecht, dat kosteloos opslagruimte heeft aangeboden, is in dank aanvaard. Twee van de commissieleden zijn hier werkzaam en kunnen de digitale ontsluiting van de collectie buiten werkuren ter hand nemen. De verhuizing naar Utrecht vond plaats op 4 juni 2003. De collectie is met hulp van medewerkers van het Rijksmuseum verpakt en door de firma UTS verhuisd. Vier munt- en penningkasten, alsmede een vijfde kast waarin de penningcollectie van de Schutterij, werden in het personeelsgedeelte van Het Nederlands Muntmuseum geplaatst.

De digitale ontsluiting van de collectie zal plaatsvinden in een Adlib-database. De commissie heeft een voorstel gedaan welke velden hiervan voor de collectie Munten en Penningen zullen worden benut en welke obligaat moeten worden ingevuld. In afwachting van definitieve richtlijnen hiervoor is de beschrijving van de collectie tijdelijk gestaakt.

Bezoekers: 2

Aanwinsten: Jaarpenning Vereniging voor Penningkunst 2003: ZKH Prins Claus van Elisabeth Varga

mei-december 2004

Algemeen: De collectie munten en penningen was tijdens deze periode in opslag bij Het Nederlands Muntmuseum te Utrecht, dat inmiddels door fusie is opgegaan in het nieuw opgerichte Geld- en Bankmuseum. De nieuwe instelling heeft de zorg voor de opslag van de collectie van zijn voorganger overgenomen.

Vanaf september 2004 zijn twee commissieleden enkele malen bijeengekomen om een begin te maken met het invoeren van de collectie in de Adlib-database. Er zijn geen voorwerpen in bruikleen gegeven, noch heeft bezoek aan de collectie plaatsgevonden.

Aanwinsten: Jaarpenning Vereniging voor Penningkunst, The Gateless Gate van Riki Mijling

GEVELSTENEN EN BOUWFRAGMENTEN

1999-2000

Bruiklenen aan tentoonstellingen:
Amstelveen, Aemstelle, tent. De Overtoom en de Dubbele Buurt 13.11.-
12.12.1999: S. PIETER (KOG Als 13).

2000-2001

De Commissie heeft zich het afgelopen verslagjaar voornamelijk beziggehouden met het 'kastje Alings'. Dit kastje met de collectie foto's van gevelstenen, uithangborden, gapers etc. heeft de heer Alings, auteur van het boek *Amsterdamse Gevelstenen* uit 1949, lid van de Commissie gevelstenen en overleden in 1965, verzameld en nagelaten aan het Genootschap. Het waren niet alleen de Amsterdamse gevelstenen waar Alings' interesse naar uitging, maar heel Nederland heeft hij verzameld en alfabetisch per plaats gerangschikt. Kennelijk is de heer Alings er niet toe gekomen het fotomateriaal op te plakken. Hij had mapjes met losse vellen, zuurvrij bevonden, waartussen de foto's lagen. Met de hulp van mevrouw A. Rijkers is dhr. O. W. Boers begonnen het losse fotomateriaal met speciaal plakband op de vellen te monteren. Het monteren moest zodanig gebeuren dat de achterzijde van de foto's toegankelijk bleef want Alings noteerde allerlei bijzonderheden achterop de foto's. De collectie Amsterdamse gevelstenen, die thematisch was opgezet, is nu vrijwel klaar en de Commissie hoopt dat in de loop van het komende jaar de rest van het 'kastje Alings' op orde gebracht kan worden. Wellicht kunnen voor de losse mappen dozen gemaakt worden zodat de toegankelijkheid van de collectie gewaarborgd is.

2001-2002

De commissie heeft het ordenen en toegankelijk maken van de Collectie Alings voortgezet met de zeer gewaardeerde hulp van mevrouw A. Rikkers. De mappen Amsterdam zijn gedaan en er wordt nu gewerkt aan de rest van Nederland. Het zou prettig zijn als er wat geld beschikbaar kwam om de diverse krakkemikkige mappen in stevige dozen over te brengen.

2002-2003

Bruiklenen aan tentoonstellingen:
Amsterdam, St. Koninklijk Paleis/Nieuwe Kerk Tilman van Gameren 28.6-27.9.: gevelsteen DE POOLSE CAVALYIR (KOG-Als-168).

2003-2004

De documentatie van de Gevelstenen en Bouwfragmenten is in september verhuisd naar het depot in beheer van het KOG in het Gemeentearchief.

mei-december 2004

De documentatie van de collectie Gevelstenen is begin september 2004 bij de verhuizing van het Gemeentearchief naar de Frans van Mierisstraat geborgen in de kelder van dit pand, alwaar ook het archief van het KOG geplaatst is.

BURGERBEWAPENING EN SCHUTTERIJ

1999-2000

De Schutterijcommissie komt maandelijks bijeen in het schutterijdepot in de Franekertoren van het Rijksmuseum.

Na het conserveren, opzetten en bergen van de prenten en tekeningen zijn ook de boeken en het archief schoon gemaakt en waar nodig opnieuw geborgen. De inventarisatie van het archief van de Amsterdamse Schutterij is ter hand genomen door een groep studenten Archiefwetenschappen en Geschiedenis onder leiding van drs. P. Jansen.

Voorlopige inventarisatie en aanwezigheidscontrole van prenten en tekeningen is uitgevoerd en digitaal vastgelegd door R. Joghems.

Er is een begin gemaakt met het opsporen van de collecties uniformen, uitrustingsstukken en andere realia van de Amsterdamse Schutterij die sedert de jaren dertig verspreid zijn geraakt over diverse instituten.

Er is een plan ontwikkeld voor digitale vastlegging van prenten en tekeningen en verwerking hiervan in digitale registratie van het Rijksmuseum. Het KOG heeft hiertoe de beschikking gekregen over het digitale registratiesysteem Adlib dat ook door het Rijksmuseum wordt gebruikt.

Tijdens een kunstbeschouwing op 25 maart 2000 is voor het eerst aan een kleine groep leden van het KOG een overzicht gegeven van dat deel van de Schutterijverzameling waarmee de Belgische opstand gevisualiseerd wordt. De Commissie hoopt in de nabije toekomst vaker met delen van de collectie naar buiten te treden.

Er bestaan nog problemen met het vastleggen van het tot dusver geregistreerde, omdat de Commissie nog steeds niet over een eigen computer beschikt en geen toegang heeft tot het netwerk van het Rijksmuseum.

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Goes, Museum voor Zuid- en Noord-Beveland, tent. *Ik Heb drie hoven op een rij* 18.6.-19.9.1999: Jacob Appel, Schietplaats van de Kloveniersdoelen (J 554 gg).

2000-2001

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Naarden, Het Nederlands Vestingmuseum tent. *Naarden vereeuwigd, het verleden in verf* 30.6.-30.9.2000: J. Hoyneck van Papendrecht Het gezicht op Naarden (inv.nr. 050850).

2001-2002

Activiteiten van het afgelopen jaar:

Er is begonnen met het digitaal fotograferen van de tekeningen en prenten. Circa 25% is thans gereed.

Verder gegaan met het inventariseren van de boeken. De "normale" boeken zijn klaar en er wordt nu gewerkt aan de portefeuilles en aan het archief. Deze stukken zijn vaak in matige conditie. Er is besloten deze stukken zoveel mogelijk in zuurvrije dozen te bewaren. Inmiddels zijn ca. 40 van deze archiefdozen gevuld, van de naar schatting 80

De commissie heeft op 17 april met twee leden deelgenomen aan een vergadering over Adlib. Op verzoek van het bestuur hebben we het huidige coderingssysteem van de verzameling beschreven. Het wachten is nu op een coderingssysteem en de minimum invoereisen voor Adlib.

Er is een begin gemaakt met het digitaliseren van de kaartcatalogus van voorwerpen die ooit tot de verzameling behoorden. Deze kaarten bevatten naast een beschrijving een aquarel afbeelding van het voorwerp. Met deze informatie is het mogelijk voorwerpen die destijds niet in Doorwerth vernietigd zijn, op te sporen in de diverse musea.

Plannen voor volgend jaar:

Afmaken van de inventarisatie van de boeken.

Beginnen met de inventarisatie van de penningen.

In de jaren na de overdracht van de verzameling van het Stedelijk Museum naar het KOG in 1932 zijn de meeste aanwinsten niet meer gecatalogiseerd. We zullen daar het komende jaar aan gaan beginnen.

We hebben nog steeds behoefte aan professionele (ITC) hulp die ons veel werk zal moeten besparen door de mogelijkheid te creëren om de 'Jochems' catalogi snel te scannen i.p.v. in te typen.

Uitzoeken wat de status is van de stichting die destijds de verzameling beheerde. Hierdoor kan misschien helderheid verkregen worden over het eigendom van de objecten die thans, naast hetgeen bij het KOG berust, her en der verspreid zijn.

2002-2003

Dit verslagjaar is ons de heer J.B. Kist, onze voorzitter, ontvallen. Bas was een actief en energiek commissielid die we zeer zullen missen. Het digitaal fotograferen van een deel van onze prentenverzameling is zijn laatste zeer gewaardeerde bijdrage geweest.

Enige leden van de Commissie zijn dit jaar circa twee maal per maand bezig geweest met het verder inventariseren van de verzameling met name de portefeuilles. Hieraan is verleden jaar begonnen, maar door de veelheid is dit een zeer tijdrovende arbeid, die nog minimaal één jaar in beslag zal nemen. In verband met de verhuizing is de penningenverzameling met voorrang geïnteriseerd.

Er is enige malen vergaderd met leden van bestuur en andere commissieleden over de op handen zijnde verhuizing. Veel aandacht is besteed aan het degelijk opbergen van grote hoeveelheden, tot op heden, los liggende documenten opdat deze documenten de komende verhuizing zonder schade zullen doorstaan.

We hebben een bijdrage geleverd aan het onderzoek van de firma Reekx in verband met de toekomstige digitale ontsluiting van onze verzameling.

2003-2004

De Commissie bestaat inmiddels nog maar uit drie personen, namelijk mevrouw Sint Nicolaas en de heren Jansen en Joghems.

Dit jaar heeft de commissie zijn inmiddels drie jaar durende taak afgerond om alle bezittingen opnieuw te inventariseren. Er is nu een overzicht in digitale vorm (Excel) voor de drie onderdelen van de verzameling (tekeningen en prenten, boeken en penningen). Hierin is te vinden welke objecten aanwezig zijn en waar en welke objecten ontbreken. Door de verhuizing heeft het slot van deze werkzaamheden vertraging opgelopen, maar uiteindelijk is het werk in het Gemeentearchief van Amsterdam voltooid.

Ook is dit jaar de gehele zogenaamde kaartcatalogus gescanned en op CD-rom gezet. Deze kaartcatalogus bestaat uit 261 aquarellen en tekeningen (ongeveer A5 formaat) van de voorwerpen (uniformen, wapens, etc.) die ooit tot de verzameling hebben behoord voordat deze door oorlogsgeweld in 1940-'45 grotendeels verloren zijn gegaan. Deze kaarten geven een fraai overzicht van wat er eens was en kan behulpzaam zijn bij het identificeren van objecten in andere verzamelingen zoals het Legermuseum, het Amsterdams Historisch Museum en het Rijksmuseum.

Er is nog een kleine hoeveelheid objecten (voornamelijk boeken en pamfletten) die nooit is gecatalogiseerd. De commissie heeft het plan dit in het komend jaar te gaan doen als de collectie in de nieuwe tijdelijke behuizing aan de Frans van Mierisstraat is ondergebracht.

Bezoekers: 1

mei-december 2004

De commissie bestaat effectief uit drie personen, namelijk mevrouw Sint Nicolaas en de heren Jansen en Joghems.

Er is nog een kleine hoeveelheid objecten (voornamelijk boeken en pamfletten) die nooit is gecatalogiseerd. De commissie had het plan deze dit jaar te zullen behandelen zodra de collectie in de nieuwe tijdelijke behuizing aan de Frans van Mierisstraat was ondergebracht. Door omstandigheden is hier nog niets van terecht gekomen. Dit staat nu gepland voor 2005.

De collectie prenten van de Schutterij is begin september 2004 bij de verhuizing van het Gemeentearchief naar de Frans van Mierisstraat geborgen in een beveiligd en geklimatiseerd depot op de eerste verdieping, waar ook de collectie 'Atlas van Amsterdam', 'Atlas Zeden & Gewoonten' en de 'Waaiers' zijn geborgen. Het archief behorend bij de Schutterij-collectie bevindt zich in het kelderdepot van dit pand, waar ook het KOG-archief geborgen is.

WAAIERCOMMISSIE

1999-2000

De commissie kwam regelmatig bijeen (11 maal). Het beschrijven der waaiers vorderde tot film 19. Waarschijnlijk zal er nog een jaar voor het beschrijven uitgetrokken moeten worden.

Aanwinsten: Veiling Glerum Amsterdam 28.4.1999, nr.183: tekening van een 'waaierblad', mogelijk bedoeld als uithangteken gesigeneerd r.o. Joan Berg (Jhr J. Frans Berg).

2000-2001

De commissie is het afgelopen jaar 11 maal bijeengewest om de collectie waaiers te beschrijven en op te bergen. Zij is hierbij gevorderd tot film 34. Er zijn nog enige waaiers 'nagekomen' en sommige verdienen het om ook aan de verso-zijde gefotografeerd te worden: vandaar dat een afsluitende film 36 aan deze achterblijvers besteed zal worden.

Een belangrijk punt voor het komende jaar is hoe deze gegevens te verwerken in het collectiebestand van een te initiëren databank op de computer, waarbij gedacht wordt aan Adlib, ook het Rijksmuseum benut dit programma.

Concreet zullen bij het op een rij plaatsen van deze gegevens waaiers die met spoed in aanmerking komen voor conservatie en eventuele restauratie terzijde worden genomen om te worden 'behandeld'; de financiële middelen hiertoe zijn reeds gereserveerd.

Bezoekers: per e-mail 1

2001-2002

De commissie is het afgelopen jaar 7 maal bijeen geweest en heeft thans de complete collectie van 1080 waaiers beschreven.

Er is een lijst met 133 te restaureren exemplaren opgesteld waarna op 13 maart 2002 mevrouw Suzanne Meijer, restaurator textiel van het Rijksmuseum de commissie heeft geadviseerd hoe verder te handelen.

Nagekomen waaiers worden alsnog gefotografeerd waarmee het aantal films op 37 zal komen met in het totaal zo'n 1360 opnames.

Het bezoek op 18 februari 2002 aan Judith van Gent in het Amsterdams Historisch Museum kan beschouwd worden als voorbereiding op de geautomatiseerde inventarisatie van de collectie:

De negatieven zullen digitaal gescand worden teneinde bezoekers de gelegenheid te bieden de ingepakte en opgeborgen collectie door middel van Adlib te kunnen raadplegen

Tevens zullen de met de hand genoteerde beschrijvingen geleidelijk in 'Adlib' worden ingevoerd, in samenspraak met en lerend van de resultaten van de overige commissies van het KOG zoals is besloten op de vergadering 'Adlib-inventarisatie' van 17 april 2002

De commissie dankt de heer R. Jager voor zijn deskundig advies bij het beschrijven van de collectie en verwelkomt mevrouw drs. A. den Dekker in haar midden.

Bezoekers: het gezelschap van de Fan Circle uit het Verenigd Koninkrijk

2002-2003

In het afgelopen genootschapsjaar is de commissie vijf keer bijeen geweest in de vergaderzaal van het KOG. Los daarvan waren er activiteiten/bijeenkomsten van afzonderlijke leden. Aandachtspunten vormden het selecteren van de onder begeleiding van mevrouw Suzanne Meijer te restaureren waaiers, het fotograferen van gemiste en opgedoken waaiers, het inventariseren van de archiefdozen en de bijkomende zorg in verband met de verhuizing van de collectie. Tenslotte gaf de bespreking met de heren W. Helmus en D. Horst van Reekx een mogelijk concrete opmaat tot het digitaliseren van de verzameling in Adlib.

2003-2004

Vrijdag 12 december 2003 is de commissie in de namiddag ten huize van mevrouw Caljé bijeen geweest ter ere van de heer Rob Jager, om hem én Renée Kistemaker te bedanken voor hun bijdrage aan onze commissie.

Dit jaar zijn alle waaiernummers, film-/negatiefnummers en archiefdoosnummers/ -aanduidingen ingevoerd in Access. Nadien zijn binnen dat programma 'formulieren' vervaardigd waardoor het mogelijk is te zoeken op waaiernummer (volgt recto/verso, het betreffende film-/negatiefnr. & archiefdoosnr.), op film-/negatiefnummer (volgen gegevens vanuit die invalshoek) en op archiefdoosnummer. In dit laatste geval is het tevens mogelijk per archiefdoos een rapportje te printen met de waaiers die zich in die bewuste doos bevinden. Destijds is, de collectie per film-/negatiefafdruck beschrijvend, niet al te duidelijk aangegeven welke waaier in welke doos werd opgeborgen. Aangeduid werden de uitzonderingen zoals schermwaaiers, vaste

waaiers en 'dwarsliggers'. De rapportjes zijn dus bij benadering maar de databank kan altijd worden bijgewerkt waardoor het zoeken naar een bepaalde waaier een stuk eenvoudiger wordt.

Aanwinsten: ontwerp voor een waaier door Johannes Zacharias Prey (Praag 1749-'s-Hertogenbosch 1822), met een handgeschreven document uit 1877. Gekocht na veiling bij Glerum van 29 maart 2004

mei-december 2004

De waaiercollectie is begin september 2004 bij de verhuizing van het Gemeentearchief naar de Frans van Mierisstraat geborgen in een beveiligd en geklimatiseerd depot op de eerste verdieping, waar ook de collectie 'Atlas van Amsterdam', 'Atlas Zeden en Gewoonten' en de prenten van de 'Schutterij' zijn geborgen.

Aanwinsten: Schetsje op kladpapier behorend bij waaier nr. 769 (film 24). Schenking door Prof. dr. R.W. Scheller, Amsterdam

ARCHIEF

1999-2000

Bezoekers: 9

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Joods Historisch Museum tent. D. Henriques de Castro Mzn 20.5.-29.8.1999 : Catalogus van de Historische Tentoonstelling van Amsterdam etc. 1876 (Inv. nr 1248-1249); Uitnodiging tot de tentoonstelling betreffende het Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra van 2-10 mei 1888 (Inv. nr 891); Koninklijk Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam. Tentoonstelling betreffende het Koninklijk Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra van 2-10 mei 1888 (Inv. nr 891).

2000-2001

Na een kort bericht in het verslagjaar 1995-1996 over de nog immer voortgaande inventarisatie van het archief trad een 'radiostilte' van enige jaren in. Dat nam niet weg, dat deze arbeid gestaag doorgang vond en de finish langzamerhand naderde. Toch kwam de verheugende mededeling van de voorzitter van het KOG op de jaarvergadering van 26 mei 1998, dat het werk begin juli 1998 voltooid zou zijn, nog iets te vroeg. Het streven was er wel op

gericht maar ook nu wogen de spreekwoordelijke 'laatste loodjes' weer zwaar. Het persklaar maken van het manuscript vergde veel meer tijd en inspanning dan voorzien.

Medio 2000 was het dan eindelijk zover: een gedrukte en rijk geïllustreerde inventaris kon aan de leden gepresenteerd worden. Meer dan tien jaar was er aan de beschrijving van de archieven gewerkt. Met de totstandkoming van de inventaris is een nuttig instrument beschikbaar gekomen voor onderzoek naar de geschiedenis van het KOG, zijn rijke bezit, en in groter verband naar het culturele leven sinds de tweede helft van de 19-de eeuw.

Fase 1, de inventarisatie, is thans geklaard. Met fase 2, het definitief nummeren en het inpakken van ruim 15 strekkende meter stukken, kan nu aangevangen worden. Dit had eigenlijk al geschied moeten zijn, ware het niet, dat door omstandigheden buiten invloed van het KOG de archieven tijdelijk naar elders zijn overgebracht. Op zo kort mogelijke termijn zullen de stukken echter genummerd en verpakt moeten worden om een optimale toegankelijkheid en conservering te bewerkstelligen.

Fase 3 zal zijn om geregeld stukken en dossiers uit de administratie af te voeren naar het semi-statisch archief en daarvan eveneens een inventaris aan te leggen. Overleg hieromtrent zal te zijner tijd met de secretaris cq administrateur plaatsvinden.

Bezoekers: 2

2001-2002

Er siepelde grondwater in het depot, zodat het archief weer moest verhuizen. Voor een aantal maanden werd het archief opgeslagen in Enkhuizen (depot Zuiderzee-museum). De oude archiefdozen staan nog ingepakt. Het archief zelf is na enkele maanden weer teruggezet.

Bruiklenen aan tentoonstellingen:

Amsterdam, Museum Willet-Holthuysen tent. Op reis. Foto's uit de collectie van Abraham Willet (1825-1888): Notulenboek (KOG-Archief-3).

2002-2003

Bezoekers: 4

Aanwinsten: 4 brieven voor archief De Vos

2003-2004

Door wateroverlast in de kelders van het Rijksmuseum was het archief van het KOG in 2002 tijdelijk opgeslagen in Enkhuizen (Zuiderzeemuseum). Na terugkomst bleek dat de volgorde weer verstoord was, evenals na de reparatie van de kasten. Na deze ervaring zag het bestuur de noodzaak in het hele archief in zijn oude archiefdozen, genummerd volgens de nieuwe inventaris van R. Rikhof, op te bergen met het oog op de komende verbouwing van het Rijksmuseum. De burelen van het KOG zouden als eerste aangepakt worden, daar deze gingen dienen als de in- en uitgang van de nieuwe expositiezalen van het Rijksmuseum. Daar dhr. F. Rikhof daartoe niet in staat was, hebben dhr. P. Jansen en mevr. E. Caljé aangeboden dit werk te doen. Het werk was eind mei

2003 geklaard. De nummering is gedaan volgens de aanwijzingen van dhr. Rikhof op de mappen, waarbij nog hiaten zijn geconstateerd. In de toekomst moet een deel nog worden nagelopen op een consequente nummering. Naast de oude KOG-dozen werden nieuwe archiefdozen aangekocht.

mei-december 2004

Algemeen: Het Archief van het KOG is begin september 2004 bij de verhuizing van het Gemeentearchief naar de Frans van Mierisstraat geborgen in de kelder van dit pand.

Bezoekers: 1

BIJZONDER HOGLERAAR

VANWEGE HET KOG

2000-2001

In het verslagjaar 2000-2001 is verdere activiteit ontplooid om de studie van historische voorwerpen te bevorderen. De op initiatief van prof. dr. J.P. Sigmond opgerichte Museumcommissie van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap is daarin instrumenteel. Bredere bekendheid van museumcollecties zodat onderzoekers deze kunnen betrekken bij hun historisch onderzoek is een van de speerpunten. Door een vrijwilliger drs. o. Jansen is een pilotproject uitgevoerd waarin aan een twintigtal musea is gevraagd beschrijvingen te maken van enkele objecten uit hun collecties. Het doel was na te gaan of het mogelijk is te komen tot een database van museumcollecties om zo het gebruik van museale collecties door historici te bevorderen. De pilot leverde een bemoedigend resultaat op en bezien wordt of in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam op basis van het resultaat financiering kan worden gevonden om een dergelijke database op te zetten..

Prof. dr. J.P. Sigmond maakte tevens deel uit van de redactiecommissie van de door het KNHG samengestelde Bronnenbundel voor het eindexamen VWO/HAVO. Daarin werden voor het eerst nu ook historische objecten als bronnen opgenomen naast de meer gebruikelijke teksten en spotprenten. Een tweede handicap bij het betrekken van voorwerpen in het historisch onderzoek is dat een handzaam methodiekboek voor studenten ontbreekt. Met mevr. drs. E. Sint Nicolaas, lid van het Genootschap en conservator bij het Rijksmuseum, wordt nu een bescheiden publicatie over het gebruik van objecten als historische bron voorbereid. Hopelijk zal deze eind 2001 kunnen verschijnen. De basis hiervoor is gelegd in een cursus die beiden gegeven hebben op verzoek van de Nederlandse Museum Vereniging over het omgaan met historische voorwerpen.

Aan het werkcollege 2000-2001 (12 april t/m 5 juli 2000) werd door zes studenten deelgenomen. Uitgangspunt was een aantal modellen in de Marine Modellenkamercollectie van het Rijksmuseum. In het kader van het college werden museumpresentaties in het Rijksmuseum bezocht en werd een bezoek gebracht aan het Algemeen Rijksarchief.

Een gastcollege werd verzorgd in de Internationale cursus van Culturele Studies en er werd geopponeerd bij de promotie van James Bradbum.

2001-2002

In het college jaar 2000-2001 werd in het derde semester een werkcollege gegeven waaraan 8 studenten deelnamen. Op basis van modellen van schroeflichttoestellen moesten de studenten onderzoeken welke informatie deze verschaffen over het proces van overgang van zeilvaart naar stoomvaart in het midden van de 19de eeuw. De colleges vonden plaats in de vergaderzaal van het KOG en in het depot van de afdeling Nederlandse Geschiedenis van het Rijksmuseum. Een excursie voerde naar de sectie Marine Geschiedenis in Den Haag. In het Algemeen Rijksarchief verzorgde de heer Plantinga een inleiding en er werd archiefonderzoek verricht.

Samen met mevr. drs. E. Sint Nicolaas werd op verzoek van de Nederlandse Museum Vereniging een driedaagse cursus over het object als bron voor historisch onderzoek voor conservatoren en museummedewerkers gegeven. Tevens vond een aantal gastcolleges plaats.

Het werkcollege in het studiejaar 2001-2002 werd op verzoek van de programmeringscommissie van de universiteit in plaats van het laatste in het eerste trimester gegeven. Er namen zes studenten aan deel. Onderwerp van studie waren ditmaal modellen van scheepskombuizen die deel uitmaken van de Marinemodellenkamer van het Rijksmuseum. Aan de hand van de modellen werd in combinatie met schriftelijke bronnen de problematiek rond de voedselvoorziening van het varend personeel in de 19de eeuw onderzocht. Ook volgde men het vertrouwde patroon van 1 uur theoriecollege in de vergaderzaal van het KOG en aansluitend 1 uur praktijk in het depot met de objecten. Naast literatuuronderzoek verrichtten de studenten archiefonderzoek in het Marinearchief van het Algemeen Rijksarchief in Den Haag. Ze moesten het college afsluiten met een werkstuk waarin het onderzoeksproces centraal stond.

Naast colleges gaf dhr. Sigmond enkele voordrachten en gastcolleges en maakte hij deel uit van een doctoraal examencommissie aan de Universiteit van Leiden. Mede op basis van zijn werkcolleges is het afgelopen jaar gewerkt aan een gids voor het gebruik van voorwerpen als bron voor historisch onderzoek hetgeen naar verwachting in 2003 tot een publicatie zal leiden.

mei-december 2004

Sinds 1 januari 2004 bekleedt dr. Susan Legêne vanwege het KOG voor een periode van vijf jaar de bijzondere leerstoel Nederlandse Cultuurgeschiedenis, in het bijzonder de studie der voorwerpen. De leerstoel behoort tot de leerstoelgroep Cultuurgeschiedenis van Europa, onderdeel van de studierichting Algemene Kunst-, Religie- en Cultuurwetenschappen (Faculteit der Geesteswetenschappen) aan de Universiteit van Amsterdam. Tot de activiteiten van de hoogleraar behoort het geregeld optreden in hoorcolleges op BA en MA-niveau. Gedurende een semester wordt een MA research project gegeven, en zowel BA als MA-studenten kunnen begeleiding krijgen voor scripties. Ook speelt de hoogleraar een rol in de nieuwe masteropleidingen voor museumconservator, erfgoedstudies en museumstudies. Gemiddeld zouden de werkzaamheden een dag in de week in beslag horen te nemen. De nieuwe KOG-hoogleraar is tevens Hoofd Museale Zaken van het KIT Tropenmuseum en kan uit dien hoofde het werk aan de UvA en in het museum combineren. In 2004 heeft zij zich kort georiënteerd op de KOG-collectie. Vanwege de huisvestingssituatie van de collectie is dat beperkt gebleven tot een oppervlakkige kennismaking. In het onderwijs heeft de collectie daarom nog geen rol gespeeld. In het voorjaar is geparticipeerd in de toegangsgesprekken met kandidaten voor de geboemde masteropleidingen; twee van hen zijn inmiddels begonnen met hun stage bij het KIT Tropenmuseum. Naast vele lezingen en enkele hoorcolleges is in het eerste semester van 2004/05 een MA-research project aangeboden met de titel 'Kunst, cultuur en kolonialisme'. Gedurende vijftien weken hebben de deelnemende studenten zich theoretisch en thematisch bezig gehouden met vraagstukken met betrekking tot hedendaagse en historische aspecten van koloniale cultuur in Nederland.

Op 29 oktober 2004 sprak professor Legêne voor een breed samengesteld gehoor in de aula van de Universiteit van Amsterdam haar oratie uit, getiteld *Nu of nooit. Over de actualiteit van museale collecties*. De rede is inmiddels gepubliceerd bij de Vossius Pers, met een voorwoord van de voorzitter van het KOG.

BALANSEN EN REKENINGEN VAN BATEN EN LASTEN BALANSEN PER 30 APRIL

		BALANSEN					
in €		30-apr-00	30-apr-01	30-apr-02	30-apr-03	30-apr-04	31-dec-04
ACTIVA							
Bezittingen		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Effecten		190.347,64	191.692,65	151.358,00	124.004,00	129.646,90	131.340,25
ABN rekening courant		7.866,57	-1.970,60	-8,72	9.070,97	2.252,77	8.856,61
ABN spaarrekening		22.596,88	23.354,03	133,55	4.632,62	9.753,09	9.877,44
Postgiro		2.375,04	1.462,56	2.160,16	1.410,65	7.633,04	5.690,45
Kas		32,83	76,20	86,67	242,34	72,31	76,14
Debiteuren		6.973,79	8.305,78	9.956,22	10.815,50	4.546,00	2.975,00
Onderhoudsfonds				16.544,86	8.772,43		
		230.192,75	222.920,62	180.230,74	158.948,51	153.904,11	158.815,89
PASSIVA							
Kapitaal		183.963,04	185.344,49	165.759,07	138.405,07	121.052,60	128.006,58
Aankoopfonds		1.183,69	1.183,69	1.183,69	1.183,69	1.183,69	1.183,69
Onderhoudsfonds		19.216,44	16.746,18			8.772,43	9.772,43
Waaier-rest. fonds		11.216,15	11.579,17	11.579,17	11.579,17	11.926,55	12.284,35
Res. Automatisering		3.853,50	1.187,54	779,14	3.353,00		
res. ivm kort boekjaar							5.000,00
Res. contr. leden voor het leven		142,94	88,49				
Reserve jaarverslagen		10.580,55	907,56	568,84	1.568,84	1.568,84	2.568,84
Crediteuren		0,00	5.854,86	324,00	1.244,74	9.400,00	
Batig saldo		36,45	28,65	36,83	1.614,00		
		230.192,75	222.920,62	180.230,74	158.948,51	153.904,11	158.815,89

		REKENINGEN VAN BATEN EN LASTEN					
in €		1999/2000	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	apr-dec 2004
LASTEN							
Salarissen		8.627,02	11.139,76	14.890,44	13.295,73	17.347,42	9.516,64
Contributie verenigingen & abonn.		667,06	653,44	730,90	784,95	749,10	282,50
Algemene kosten		449,40	837,65	1.492,61	3.520,13	1.182,56	2.451,31

Porti	158,60	837,95	298,13	1.334,06	1.208,53	625,15
Kosten lezingen	1.330,95	1.791,42	1.571,07	700,00	540,00	300,00
Boeken	305,26	313,34	1.195,96	5,95	85,00	
Batig saldo	<u>12.333,89</u>	<u>5.590,22</u>	<u>1.036,83</u>	<u>4.614,00</u>	<u>-176,87</u>	<u>12.618,43</u>
	23.872,17	21.163,78	21.215,94	24.254,82	20.935,74	25.794,03

BATEN

Opbrengst kapitaal	6.065,08	6.214,50	6.290,89	4.317,87	3.877,27	3.672,83
Contributie	13.127,86	12.388,59	12.822,01	15.407,50	15.581,90	18.252,00
Verkoop uitgaven K.O.G.	72,60	97,56		594,70	152,32	
Giften	4.201,29	1.804,68	1.800,13	733,03	1.324,25	1.078,20
Diverse ontvangsten	405,34	658,44	302,91	3.201,72		
Teruggave div.bel.						<u>2.791,00</u>
	23.872,17	21.163,78	21.215,94	24.254,82	20.935,74	25.794,03

FONDS VAN ECK

BALANSEN

in €	30-apr-00	30-apr-01	30-apr-02	30-apr-03	30-apr-04	31-dec-04
ACTIVA						
Effecten	123.817,70	125.401,71	113.865,00	88.294,00	93.288,34	95.048,41
Spaarrekening	8.992,18	4.680,70	4.826,81	4.971,16	5.140,51	14.603,10
Rekening courant	2.176,13	2.224,09	4.902,17	-848,58	1.983,61	3.679,61
Debiteuren	<u>2.662,63</u>	<u>3.516,85</u>	<u>4.443,94</u>	<u>13.843,94</u>	<u>9.400,00</u>	
	137.648,64	135.823,36	128.037,92	106.260,52	109.812,46	113.331,12
PASSIVA						
Kapitaal	128.222,54	129.806,55	118.269,85	92.698,85	97.693,19	99.453,26
Beschikbare reserves	9.199,20	5.789,91	8.541,18	12.561,67	9.124,36	13.877,86
Crediteuren	<u>226,89</u>	<u>226,89</u>	<u>1.226,89</u>	<u>1.000,00</u>	<u>2.994,91</u>	
	137.648,64	135.823,36	128.037,92	106.260,52	109.812,46	113.331,12

REKENINGEN VAN BATEN EN LASTEN

in €	1999/2000	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	apr-dec 2004
LASTEN						
Naar beschikbare reserve	3.662,15	3.522,20	3.751,26	3.020,49	3.001,54	4.753,50
BATEN						
Opbrengst kapitaal	3.662,15	3.522,20	3.751,26	3.020,49	3.001,54	2.753,50
Teruggave div.bel.						<u>2.000,00</u>
	3.662,15	3.522,20	3.751,26	3.020,49	3.001,54	4.753,50

Het fonds Van Eck is in 1946 ontstaan uit een legaat van de heer Jacobus van Eck, die bij zijn overlijden het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap een bedrag van

f 25.000,00 vermaakte onder de voorwaarde dat dit bedrag als een apart fonds zou worden beheerd. De opbrengst zou dienen:

- a. tot onderhoud van zijn verzameling over Amsterdam;
- b. tot aankoop en aanvulling van zijn verzameling over Amsterdam en hare geschiedenis;
- c. tot het houden van voordrachten over Amsterdam en/of hare geschiedenis in de ruimste zin van het woord;
- d. tot het verstrekken van steun bij het uitgeven van werken over Amsterdam in de ruimste zin.

FONDS FRANKEN

BALANSEN

in €	30-apr-00	30-apr-01	30-apr-02	30-apr-03	30-apr-04	31-dec-04
ACTIVA						
Effecten	48.132,74	49.117,90	44.322,00	33.333,00	35.432,25	36.218,10
Spaarrekening	22.063,20	23.428,42	21.888,68	15.414,00	16.668,18	8.120,00
Rekening courant	529,87	712,80	983,69	286,46	634,06	5.062,72
Debiteuren	1.027,38	1.353,10	1.705,43	4.700,34	2.994,91	
	71.753,20	74.612,21	68.899,80	53.733,80	55.729,40	49.400,82
PASSIVA						
Kapitaal	54.791,62	55.776,78	50.980,88	39.991,88	42.091,13	42.876,98
Aankoopfonds	13.966,67	15.840,52	17.918,92	13.741,92	10.457,27	6.523,84
Crediteuren	2.994,91	2.994,91			3.181,00	
	71.753,20	74.612,21	68.899,80	53.733,80	55.729,40	49.400,82

REKENINGEN VAN BATEN EN LASTEN

in €	1999/2000	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	apr-dec 2004
LASTEN						
Naar aankoopfonds	1.814,32	1.873,86	2.078,40	1.703,50	1.601,78	1.922,57
BATEN						
Opbrengst kapitaal	1.814,32	1.873,86	2.078,40	1.703,50	1.601,78	1.164,57
Teruggave div.bel.						758,00
	1.814,32	1.873,86	2.078,40	1.703,50	1.601,78	1.922,57

Het fonds Franken is in 1898 ontstaan uit een legaat van de heer Daniel Franken Dz., die bij zijn overlijden het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap een bedrag van

f 10.000,00 vermaakte onder de bepaling dat de rente van het fonds jaarlijks voor de aankopen van een of ander voorwerp besteed kon worden. In 1907 legateerde de heer P. van Eeghen een bedrag van f 2.000,00, bepalende dat deze som zou worden gevoegd bij het legaat D. Franken Dz.

NAAMLIJST

Beschermvrouwe: HARE MAJESTEIT DE KONINGIN

OPRICHTERS:

Z.M. Koning Willem III, Z.K.H. de Prins van Oranje,
Z.K.H. Prins Hendrik der Nederlanden,
Z.K.H. Prins Frederik der Nederlanden.

C.W.F. Becker
L.M. Beels van Heemstede
H. Binger
D.D. Büchler
A.J. de Bull
M. Calisch
D. Henriques de Castro Mz.
P.L. Dubourq
Chr. P. van Eeghen
Mr. A.J. Enschedé
D. Franken Dz.
P.F. Greive
W.J. Hofdijk
Mr. J.R. Corver Hooft
H.G. Jansen
Prof. J.W. Kaiser
H.F.C. ten Kate
J.M.H. ten Kate van
Berkhout
D. van der Kellen Jr.
J.W. Kerkhoven
C.W.M. Klijn
Mr. H.J. Koenen
G.D. Kölle
J.H. Leliman

Mr. J. van Lennep
L. Lingeman
J.D. Lodeesen
C.F. Lurasco
Dr. S.I. Mulder
Fr. Muller
N. Pieneman
Ch. Rochussen
H. Salm
Prof. dr. J.G. de Hoop
Scheffer
Dr. P. Scheltema
H.J. Scholten
J.H. Schuijmer Hzn
J.G. Schwartz
Jhr. dr. J.P. Six
Dr. E.B. Swalue
Jhr. Mr. P.J. Teding van
Berkhout
Prof. dr. J.A. Alberdingk
Thijm
Dr. D.J. Veegens
W.J. de Voogt
J. de Vos Jzn.
Mr. F. de Wildt
A. Willet

ERELEDEN

Directeuren van de Teyler's Stichting, Haarlem

Benoemd:
28 mei 1861

ERELEDEN VAN HET BESTUUR

Mevr. drs. D. de Hoop Scheffer
1989
Jhr. mr. G.C. Six

16 oktober
24 mei 1993

LEDEN VAN VERDIENSTE

Drs. P. Schatborn
Drs. J.F. Heijbroek

13 november 1995
13 november 1995

BESTUURSSAMENSTELLING

1999-2000

	Benoemd:
Prof. drs. J.E.C.G. Dibbits, Voorzitter	14 mei 1990
Drs. M. Jonker, Vice-voorzitter	31 mei 1999
Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg, Secretaris	22 mei 1989
Jhr. J.P. Six, Penningmeester	24 mei 1993
Prof. dr. D.P. Blok, Conservator 1981	14 september
Prof. dr. W.H. Vroom, Conservator	2 juni 1980
Drs. R.J. Willink, Conservator 1987	17 december
Mevr. drs. B.M.A.M. du Mortier, Conservator 1981	26 oktober
Mevr. drs. N.M.H. Fraenkel-Schoorl, Conservator	14 mei 1990
Mevr. drs. C.C. Nieuwstraten, Conservator	14 mei 1990
Mevr. drs. R.E. Kistemaker, Conservator	21 mei 1996

2000-2001

Drs. M. Jonker, Voorzitter	31 mei 1999
Prof. drs. J.E.C.G. Dibbits, Vice-voorzitter	14 mei 1990
Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg, Secretaris	22 mei 1989
Jhr. J.P. Six, Penningmeester	24 mei 1993
Prof. dr. W.H. Vroom, Conservator	2 juni 1980
Mevr. drs. B.M.A.M. du Mortier, Conservator 1981	26 oktober
Mevr. drs. N.M.H. Fraenkel-Schoorl, Conservator	14 mei 1990
Mevr. drs. R.E. Kistemaker, Conservator	21 mei 1996
Dr. F. Grijzenhout	5 juni 2000

2001-2002

Drs. M. Jonker, Voorzitter	31 mei 1999
Prof. drs. J.E.C.G. Dibbits, Vice-voorzitter	14 mei 1990
Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg, Secretaris	22 mei 1989
Jhr. J.P. Six, Penningmeester	24 mei 1993
Prof. dr. W.H. Vroom, Conservator	2 juni 1980
Mevr. drs. B.M.A.M. du Mortier, Conservator 1981	26 oktober
Mevr. drs. N.M.H. Fraenkel-Schoorl, Conservator	14 mei 1990
Mevr. drs. R.E. Kistemaker, Conservator	21 mei 1996
Dr. F. Grijzenhout, Conservator	5 juni 2000
Drs. J.F. Heijbroek, Conservator	27 november 2001

2002-2003

Drs. M. Jonker, Voorzitter	31 mei 1999
Prof. drs. J.E.C.G. Dibbits, Vice-voorzitter	14 mei 1990

Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg, Secretaris	22 mei 1989
E.M. Lemberger, Penningmeester	3 juni 2002
Prof. dr. W.H. Vroom, Conservator	2 juni 1980
Mevr. drs. N.M.H. Fraenkel-Schoorl, Conservator	14 mei 1990
Mevr. drs. R.E. Kistemaker, Conservator	21 mei 1996
Dr. F. Grijzenhout, Conservator	5 juni 2000
Drs. J.F. Heijbroek, Conservator	27 november 2001

2003-2004

Mevr. drs. R.E. Kistemaker, Voorzitter	21 mei 1996
Drs. M. Jonker, Vice-voorzitter	31 mei 1999
Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg, Secretaris	22 mei 1989
E.M. Lemberger, Penningmeester	3 juni 2002
Prof. dr. W.H. Vroom, Conservator	2 juni 1980
Mevr. drs. N.M.H. Fraenkel-Schoorl, Conservator	14 mei 1990
Dr. F. Grijzenhout, Conservator	5 juni 2000
Drs. J.F. Heijbroek, Conservator	27 november 2001

mei-december 2004

Mevr. drs. R.E. Kistemaker, Voorzitter	21 mei 1996
Drs. M. Jonker, Vice-voorzitter	31 mei 1999
Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg, Secretaris	22 mei 1989
E.M. Lemberger, Penningmeester	3 juni 2002
Prof. dr. W.H. Vroom, Conservator	2 juni 1980
Mevr. drs. N.M.H. Fraenkel-Schoorl, Conservator	14 mei 1990
Drs. J.F. Heijbroek, Conservator	27 november 2001
Drs. H. Vreeken, Conservator	7 juni 2004

COMMISSIE VOOR DE BIBLIOTHEEK

Mevr. E. van der Vossen-Delbrück
Drs. A.R.A. Croiset van Uchelen
Drs. G.J. Koot

COMMISSIE VOOR DE ATLAS VAN AMSTERDAM

Mr. Chr.P. van Eeghen Jr.
Prof. drs. J.E.G.C. Dibbits
Drs. L.L.M. Smit
Drs. A.W. Gerlagh
Drs. R.J.A. te Rijdt

COMMISSIE ZEDEN EN GEWOONTEN

Mevr. drs. N.M.H. Fraenkel-Schoorl
Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg
Mevr. dr. H.C. Dibbits
Mevr. drs. H.C.M. Schretlen

COMMISSIE VOOR HET MUNT- EN PENNINGENKABINET

Mevr. drs. I.A. Uitenhage de Mist-Verspyck
M.L.F. van der Beek
Drs. G.P. Sanders
J.G. Stuurman
Dr. G. van der Ham

COMMISSIE GEVELSTENEN BOUWFRAGMENTEN

O.W. Boers
Drs. A.W. Gerlagh
Mr. drs. J.J.H. Otten (– 2004)

COMMISSIE VOOR SCHUTTERIJ

Drs. ing. R. Joghems
Drs. P.C Jansen
Dr. P. Knevel
Mevr. drs. E. Sint Nicolaas

COMMISSIE VOOR DE WAAIERS

Mr. Chr.P. van Eeghen Jr.
Drs. M.D. Keja
Mevr. drs. E. Caljé-van den Berg
Mevr. drs. A. den Dekker

ARCHIVARIS

Drs. F.H.A. Rikhof

BIJZONDER HOOGLEERAAR VAN HET KOG

Prof. dr. W.H. Vroom	1992-1998
Prof. dr. J.P. Sigmond	1998-2004
Mevr. prof. dr. S. Legêne	2004-